

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzetel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden negyszög centim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Előre!

S.-A.-Ujhely, okt. 14.

(*) A ki közdolgozokkal szokott és szeret foglalkozni, föltéve, hogy ahhoz, a mivel foglalkozik ért is, bizonyára igen jól tudja, mily nemes missió vár a magyar színészetre hazánknak azon az egész nagy darab földjén, a hová számít a mi vármegyénk neve is.

A ki közdolgozokkal foglalkozik, igen jól tudja azt is, hogy a magyar színészetnek nemzeti irányban mily művelő hatása van különösbbe mind azokon a helyeken, a hol a magyar nyelvet még mindig indigénának tartják. Az ilyen, ugynevezett nemzetiségi környezetben a nemzeti kulturának tesz szolgálatot a magyar színészet, mert — hogy csak ezt emlitem — a magyar színélőadások ébren tartják, élénkebbé teszik az annyi sok oldalról megostromolt nemzeti érzést és eltompított magyar nyelvérzékét.

De ha veszem a színészetet, mint művészetet, tehát tekintem az ügyet ideálisabb színben és felfogásban, könnyű észre venni a színművészetnek etikai fonságát is, a mennyiben leigazza lelkeinkben a rosra vezérlő ingereket, az emberi hibák és bűnök iránt undort, sőt megvetést ébreszt, az emberi erények iránt pedig lelkesedést kelt s ekképp lelkünkre oly képző, oly nemesítő irányokban gyakorol hatást, hogy szórakozás közben, a nemesebb élvezetek iránt keltett érdeklődéssel, öntudatlanul is művelő hatása alá juttat mindannyiunkat, a kik színházba járnak szoktunk, szeretünk és ott élvezni tudunk is.

Mindezekből tehát önként következik, hogy a színészetért fölbuzdulni nemzeti és emberi kötelesség egyaránt.

TÁRCA.

„Svarcgelb-bál” a vármegyeházán 1850-ben.*

— Egykoru naplófőjegyzésből. —

... Fájdalom a multból és a multakért, — levertség a jelenben, — aggodalom, rettegés a jövőért: kinos ily érzések töltik be a kebelt. . . Nem csuda, hogy a következett farsangot mindenki úgy tekinté, mint temetési tort, melyet a farsangoló maga tart meg magának. Ugyanazért „táncestély”-ről hallani sem lehetett. Az Ujhelyben szállásoló katonatisztek mégis egy ilyenek megtartását elhatározták.

Mondhatják: a haza ily sajnós állapotának bármily gyenge irásánál is minek a farsangot megemlítenem?

Esmerem a kérdésnek némi súlyát, de azt is hiszem, hogy e cikkelybe foglalt tárgy szinte azok közé a jelenetek közé tartozik, melyek az akkori körülményeknek s érzelmeknek — habár nem teljes mértékben is — de némi csekély tekintetet érdemlő, minden esetre pedig tájékozásra tartozó esetelése.

Megtevédték tehát a katonai bálra a kérésületek. A bál „svargelb-bálnak” keresztellett — és ez a nevezet nem kis hatással bírt a kedélyekre.

— Ne menjünk a „svargelb-bál”-ba! — ez volt a bálban való nem részesülés jelszava. Azonban a józan ész, a helyesebb tapintat

* Mutatvány az „Adalékok” szedés alatt lévő novemberi füzetének a Tárcájából. Szerk.

De önként következnek az is, hogy a magyar színészetnek speciálisan magyarosító és generális értelmében művelő hatása csak akkor és ott nyilatkozhatik meg, ha és a hol kellően szervezett társulat, — nem mondjuk, hogy szükségképp emelkedett, de mindig élvezhetően jó előadásokkal traktálja hallgatóságát, — természetesen jó, tehát a morális és esztétikai érzéket se sértő darabok színrehozatalával. A hatásvadászó színész, a karzat falrengető tapasibaiban gyönyörködő kuplé-énekes például sokkal többet árt, mint használ a jó ügynek.

Jót, jól. Ennyiből áll az egész „instrucio” a mit a színésznek, mint művész ábrázolónak követnie kell. Ez a titok nyitja, ez az út és mód arra, hogy a színházlátogató finomabb érzékű közönség egy társulattól megszállva tartott színházba menél hamarabb behódoljon, vagy attól végképp s hamarosan el forduljon.

Reánk nézve, — kik a magyar glóbusnak hely- és néprajzi viszonyai szerint, a magyar nemzeti kulturának hódoltató politikai irányzatai között élünk és vagyunk — és lelkünkkel kifelé nézve: kétszeres becsesell kell hogy birjon a magyar színészet; s ha vesszük észre, mint most is történik, hogy ennek a nemzeti és kulturai irányokban állandó és maradandó gyümölcsöket teremni hivatott „csodafá”-nak csemetéjét a mi glébánkba és a mi klimánk alá szerető gonddal begyökeresíteni óhajtják: mi, mint közönség, vegyük körül ezt a csodafáskát nemes ragaszkodással, óvjuk szereftel, dédelgessük szívünk melegével külső hideg ellen, oltalmazzuk vásott erkölcsü gyermekek tépászásaitól, mint óvták, dédelgették, oltalmazták az antik hősi korban Atlász és Heszperisz gyermekei Héra

győzött. Nőink a vármegye nagytermében, nemzeti szalagokkal gazdagon ékítve, megjelentek.

Harsogott a zászlóalj hangszkarának muzsikája — de a szívben a fájdalom zajgott. Lejtődtek a valcerek, de a nők kedvök minden lépéssel alább-alább hanyatlott s kihalni látszott, mint a mécs világ, mitől elvonják az őt éltető anyagot. Vármegyénk ifjai — a centrumban lévő tisztviselőkn kívül — nem vettek részt a bálban, de nem is vehettek, mert nagy számban besoroztattak.

Ez volt a forradalom után az első bál, ez volt az első tánc, mit nőink lejtettek, mint az a balettáncosnő, ki nappal anyját temette el, de a színház direktorának szigorú parancsára, az est beálltával a szinpadra kelletik lépnie. Hja a magyar nem spanyol! A heves vérű spanyol az el-olle nemzeti táncát teljes gráciával táncolja, holott lelke és minden lábdoobbanása anyja koporsójára hullott siringöröngy dörrését hallatja vele — a mikor lelkében ismét ujul a fájdalom.

Engedj meg nyájas olvasóm, hogy itt még egy kis furcaságot említek meg, hiszen, mint a latin mondja „mala mixta amoenis” — öröm közt az öröm — megjárhatja.

Tehát ebben a „svargelb-bál”-ban egy kis kázus adta magát elő, mely igen csekélységnek látszó ugyan, de mégis jellemző.

Ringelhann Frigyes — nevére németnek vélnéd, de magyar — a sorozáskor (volt honvéd!) megszabadult, igen elmes, jó kedvű fiu. Jó testes is. Tehát a mi kedves Fricink strimfl-

aranyalmatermő fáját Ladon sárkány in-cselkedései ellen.

Legeslegujabban a felvidéki, így tehát a zempléni magyar színészet s az ezzel együttjáró nemzeti és kulturális nagy érdekek felvirágoztatását egy ambiciózus színigazgató vette kezébe; igaz, hogy most, a kezdet kezdetén, még csak igen szerény eszközökkel, de kétségtelenül jóra igyekező és így pártfogásra érdemes társulatával ma egy hete mutatkozott be. Céját: szervezni az „északkeleti szini szövetkezet”-et, a roszul dajkált felvidéki színészetet izmos erőhöz juttatni, nagyon üdvösnek tartjuk, épp azért törekvésüket támogatni a sajtó kötelességének ösmerjük.

Mert csakugyan szép és üdvös az eszme: bevonni S.-A.-Ujhely centrumával szini szövetkezetbe s széles-széles körben mindazokat a szomszédos nagyobb városokat, a melyek kellő intelligenciával, megfelelő anyagi erővel és kész hajlandósággal bírnak arra, hogy falaik között Táliának oltárt emeljenek, vagy már az emelt oltárok körül térdet-fejet hajtsanak a Muzsák előtt; azon fölül pedig munkálják még az üdvöségnek azt az utját is, melyen a magyarosodás érdekeinek szekere lépésről-lépésre előbbre halad. Mondom: mindez szép és üdvös dolog.

Hanem ennek is, mint minden életrelvő eszmének, ezer és egy akadály luskódlik az utjában.

Hogy azokon az akadályokon az eszme könnyű szerrel és szerencsésen tultehesse magát: első kellék a jó társulat; mert ha a Múza nem figyelmes közönsége iránt, a közönség is könnyen hátat fordít a Múzsának, — következképp a kondíciók létre nem jöhetnek.

A jó társulat pedig vidéken ma nagy

ben, cipőben, irtózatoss nagy fátermőderrel, arasznyi széles hastaréjjal (shapudli) hónalja alatt pofoncsapott kalappal (chapoza) jelent meg a bálban, orrán egy irtózatoss nagy pápaszem.

Nevetni érdemesnek vették többen e jelenetet, de találkoztak olyanok is, kik szatírának tekinték; a miért is Frici hamar jónak látta — elkotródni . . .

Tóth Ede a bíró előtt.

(Egy színigazgató naplójából.)

A hatvanas években, mint színigazgató Tállya városát okkupáltam s huszonnégy tagból álló társulattal hirdetem ott az ígéket. Edesgettük a hiveket vig és szomorú játékokkal, de a mi életünk tragikomédia volt; mert a nagyérdemű közönség nem igen méltányolván művészetünket, gyéren hullatta a hatosokat tátongó kasszáinkba.

Pedig, dicsekvés nélkül legyen mondva, jól állottunk, volt erő s a darabok úgy mentek, mint a karikacsapás.

A tagok zugolódtak s nélkülözésről beszéltek, holott mindenki megkapta a maga „meidling”-jét. (Meidling: a naponként szétosztott hatosok művészi kifejezése.)

Ez engem végtelenül bosszantott s elhatároztam a „meidling” beszűntetését. Eleibe léptem a „menázst”. Szakácsnét fogadtam s az egész társulat részére főzettem. S egy asztalnál ültünk mind a huszonnégyen a terem közepén.

A menü lukullusi volt. Pörkölt hus és turóscsusza. Borjuhus vadászlére és behányott ha-

sor. Itt van reá az élőpélda városunkban. A főváros felszivja és leköti az erőnek szinét, javát. Ha lehet: *elhódítani*, ha lehet: *teremteni* kell a vidék számára a jó erőket, a jó erő társulatát.

Ehhez pedig — az igazgatói ambíció, ügyességen kívül — az a Montecuccoli-féle hármasszám kell, a minnek a neve: *pénz, pénz és pénz!*

Még sok víz lefolyni a Tiszán, Ungon, Bodrogon és Ronyván, a míg e vizek menti intelligens városok csatlakozásával létre jön az a jámbor óhajlás: az „Északkeleti szini szövetkezet”-nek elkeresztelt közösség és szerves kapcsolat.

De annál közelebb jut ez a jámbor óhajlás az ő kitűzött céljához, mennél többen segítik *előre* (és nem vonszolják hátra!) azt, a ki ennek a szép és üdvös eszmének nemcsak bátor, hanem lelkes zászlóvivője is: *Kunhegyi* direktort, s mindazokat, kik vele élnek, vele halnak: jóra való tagjait a társulatnak.

Urak, ott a városházán (nem csak Ujhelyben!) tudják meg, hogy a mai világban céltudatos kultur-politikát csak úgy parancsszóra, anyagi áldozatok nélkül *elűzni* ugyan lehet, de *űzni*, hogy a célnál utóljárjuk, bajos dolog.

Sem Ujhely, sem más, — sem *Kunhegyi*, sem más, — sem a mi színházjáró közönségünk sem más — életre képes színiszövetkezetet, abban virágzó szinügyet, annak révén helyes kultur-politikát teremteni bizony soha sem fognak, anyagi áldozatok nélkül!

Csak úgy: egyesült erővel — város, szinigazgató, közönség egyesült vagyoni erejével — kinek-kinek anyagi erejéhez mért áldozattal sikerült másutt is (sikerül máshol is!) erőhöz kapadni, virágzásnak indítani a nemzeti színészet kulturfáját!

Tehát ebben az irányban, az anyagi áldozatok meghozatalában: *előre!*

Hogy kinek a zászlóvivése mellett: az nekünk is, az ügynek is egészen irrelévans.

Levelezés.

— **Elbucuzás Nemthy Józseftől.** —

Gálszécs, október 11.

Tekintetes szerkesztő úr!

A gálszécsi járás és Gálszécs közönsége e hó 8-án bucsuzott el volt szeretett főszolgabirájától, jelenleg már Zemplén-vármegye árvaszéki elnökétől, *Nemthy Józseftől*, mely alkalommal ragaszkodásának, szeretetének és megbecsülésének zálogául elhalmozta őt a tiszteletnyilvánítás sokféle jelével.

luská tojással. Vasárnap husleves és töltött káposzta. Így ment ez vagy három hétig s végül az én kedves tagjaimnak ez sem tetszett. Fitymálták a kollációt.

Beszünttettem a menázst, nem adtam meidlingot s utolsó előadást hirdettem.

Elbucuzván a nagyérdemű közönségtől, másnap számoltunk s kisült, hogy mindenki adósom.

Az új stáció Mándok. Pakkoljon ki-ki s indulunk.

Ekkor előáll *Tóth Ede* az ő vézna alakjával és röviden azt mondja, hogy nem jön. Már neki elég volt a diésőségből.

— Ha nem jön barátom, hát itt marad, de előbb fizesse vissza előlegét.

— Azt én nem tehetem, mondá *Tóth Ede*, mert nincs pénzem.

— Ugy hát marad s velünk jön.

— Szeretném én azt látni!

Mit volt mit tennem, elmentem a bírósághoz s bepanaszoltam. A bíró meghozta az ítéletét. Vagy követi a társulatot, vagy leirtóztatja s az adósok börtönébe expediáltatja, ha ugyan hajlandó vagyok érte a tartásdíjat megfizetni.

— De uram — szolt *Tóth Ede* a bírósághoz — én lemondok a színészségről, nem nekem való az.

— Mondjon le, de előbb fizesse vissza az előlegét, melyet, mielőtt még a társulathoz jött volna, kapott.

— Azt — nem tehetem, mondá.

— No, akkor az ítélet áll! — fejezte be a bíró.

— Mondok egyet — fordultam *Tóth Ede*-hez — és kettő lesz belőle. Szerepezze le előlegét s rendben lesz a szénánk. Három forint-

A fentemlített napon már a délelőtti folyamán meglátszott, hogy a városban valami készenlét van. Több ház fel volt lobogózva, kocsik robogtak *Kohány* felé (ott lakik *Nemthy*), melyekben ünneplőbe öltözött urak, sőt hölgyek is ültek. Ezek a bucsuzók voltak. Legelsőnek 11 órakor az állami iskolai tanítótestület jelent meg az ünneplő lakásán, melynek nevében *Andrej-kovits* Pál ig. tanító bucsuzott el tőle, mint az áll. iskolának 17 éven keresztül volt gondnokától, megköszönve neki a tanítótestületet az ünneplő elnök igen szívesen fogadta és beszédjében további jóakaratról és barátságáról biztosította.

Ezután *Somossy* Sándor j. szolgabíró mondott bucsuzószavakat a szolgabírói hivatal nevében. Beszéde így szolt:

Az örömmel édes, de megválásunk gondolatának fájdalmas érzetével jelenünk meg előtted e helyütt utólszor, hogy távozásod alkalmából, téled, szeretett főnökünköt bucsut vegyünk.

Örülünk, hogy a közbizalom azon helyre vitt, melyre tudásod és férfui becsületes jellemű méltóan érdemesített, de mint kis családnak gyámolítónk és vezető atyánk elvesztését fájdalmasan sajnáljuk.

Hiszen azon idő, melyen vesztéted alatt együtt munkálkodni szerencsénk volt, benünket mint szerető családtagokat képesek egymáshoz, megtanultuk téled, egymásba bízni, jó egyetértésben élni, s a közügyet érdektelenül szolgálni.

Az örömmel azonban fájdalmasabb a megválás érzete, épen azért megfogad engedni szeretett főnökünk, hogy e gondolatok fonálának megszaktatásával, midőn kívánjuk, hogy találj megelégedést magasabb hivatalodban, kérünk egyszermind tarts meg bennünket jó emlékedben. Mi tiszteletünk és hozzád való hű ragaszkodásunkat örökké szívünkbe vésvé fogjuk viselni.

Isten veled!

Ezután egy küldöttség meghívta a Gálszécsen este végbemenendő ünnepségekre, a délutáni órákban pedig a járás körjegyzői kara tisztelettel volt főnökénél. Ennek nevében *Pékáry Géza*, gálszécsi körjegyző, a következő hatásos bucsubeszédet mondotta:

Mélyen tisztelt elnök ur!

A gálszécsi járás intelligens közönsége abból az alkalmából, hogy Zemplén-vármegye törvényhatóságának bizalma a megyei árvaszéki díszes elnöki állására emelte, — mint e járás volt főtitkárától bucsut óhajtván venni, — méltóztatassék megengedni, hogy mi is, mint a járás intelligens közönségének szerény tagjai, a nagy közönségtől különválva, — magunk testületileg — mondassunk „Isten hozzád”-ot közvetlen főnökünknek, a legjobb főszolgabíróknak.

Mi, járásának volt jegyzőnkara, az ily alkalmi üdvözlések szablonyszerűségein felül emelkedve, azért jöttünk ide, hogy iránta táplált őszinte és igazi szeretetünkről tegyünk tanubizonyosságot.

Őszinte és igazi a mi szeretetünk főszolgabíró ur iránt, mert oly férfiut, ki a közigazgatás nehéz és göröngyös pályáján a kü-

jával számítva átdok tizenkét darabot s kvitek leszünk.

— Elvállalom, volt a lakonikus felelet. Bizván becsületében, átadtam neki tizenkét szindarabot és a hozzávaló diósgyőri papirost. Mi elutaztunk Mándokra, ő pedig ott maradt Tállyán szövegezni a darabokat.

Egy pár hét múlva egy mennykő nagy esomagot kapok a postán, felbontom s benne vannak darabjaim s a szerepek, — de nem mind.

A mellékelt levél felvilágosított a hiányról. — „Nem birtam tovább írni, mert a korcsmáros nem hitelezett. Isten önnel! Hogy merre visz sorsom, azt nem tudom, de innen még ma eltávozom.”

Szegény *Tóth Ede*, nem jobb lett volna velünk jönnöd? Ki tudja?...

* Évek multak s nem hallottam semmit belőle, mig nem 1871-ben, az első színész-kongresszuskor Budapesten találom a régi „Zrinyi” előtt, hol már akkor a mostani háromemeletes ház állott. Itt volt akkor a Rajkay színház-ügynöksége.

— Direktör ur! — szolt hozzám.

— Nini, *Tóth Ede*! kiáltottam fel, hát ön mit keres itt Budapesten?

— Feljöttem a kongresszusra!

— Talán csak nem színész?

— De biz az vagyok.

— Hogyan? Hisz ön azt mondta, hogy lemond?

— Megváltozott a szándékom.

— Hát a restánca? kérdém.

— Majd kiegyenlítem.

— Elvárom s azzal elváltunk. Később már

lőnféle ellentétes érdekeket, tapasztalati folytán, tapintatos modorával, oly módon tudta összeegyeztetni s kisimitani, hogy az mindenkinek közmegegyezésére szolgált, — másként, mint igazán szeretni, nem lehet.

Igazán tiszteljük és szeretjük mi főszolgabíró urat, mert mi, a jegyzői kar, tudjuk és ismerjük talán legjobban nemes jó szívét, humánus gondolkodását s velünk szemben tanusított atyai jóságát. Osmerve a jegyzői szerény és zaklatott pályának nemesebb hivatását, mindig felösmerte az egyént — ki hivatásának magaslatán áll s ahöz képest büntette szigorával, vagy jutalmazta atyai jóságával.

Ily érzelmektől áthatva, midőn járásunk volt főszolgabírájától bucsut veszünk, azt kívánjuk, hogy nemes hivatását továbbra is ekként betöltve, az árva és gondnokoltak ügyeinek vezetéséhez adjon a mindenható elnök urnak hosszú megelégedett s boldog életet. — Az Ur Isten áldja meg!

melyre a szónok igen szíves választ nyert.

Mindez azonban az ünnepségnek csak előhírnöke volt. A valódi ünnep este folyt le. Alig volt 1/2 6 óra, már a kaszinó tele volt helybeli és vidéki urakkal, a kaszinó körül pedig csak úgy hemzsegett a sok nép. Az ablakokban kigyultak a szeretet és tisztelet mécsei. Valamivel 6 óra után pedig a kaszinó-épülettől megindult a 100 égő fáklyából álló és száztól kísért impozáns menet a hivatal-épület elé, ahol az ünneplő árvaszéki elnök szállva volt. Itt alig helyezkedtek el a fáklyavivők, előlépett *Molnár Béla* dr. orsz. képviselő és a város és járás nevében messze hallható hangon elmondta gyönyörű bucsubeszédét, melyre az ünneplő megdöbbent válaszul, megköszönte a szép ovációt s biztosította a városi és járási közönséget eddigi jóakaratról, kiemelve különösen azt, hogy e várost, hol életének javarészét eltöltötte, mindig szűkebb hazájának fogja tekinteni és mindig örömmel fog falai között megjelenni.

A két beszéd után a hatalmas menet, már az ünneplőtől együtt, visszaindult a kaszinó felé, hol az egyesület 14 éven át volt elnök tiszteletére diszközgyűlést tartott. A kaszinó nagyterme rövid idő alatt teljesen megtelvé, *Sarkány* Imre ev. ref. esperes-lelkész, mint a kaszinó másodelnöke, megnyitotta a közgyűlést és ugyan csak ő elmondta szép ünnepi beszédét, magasztalván benne a 14 éven át volt elnöknek a társadalmi, humanitárius, közművelődési és minden más téren kifejtett ügybuzgó működését, beszéde végén pedig indítványozta, hogy a közgyűlés volt elnökét válaszsza meg örök időkre diszelnöknek s elismerése és halála jeléül a kaszinó részére festesse meg arkéjét. A közgyűlés ez indítványt nagy lelkesedéssel s közakarattal elfogadta és most már diszelnökét percekig éljenzte. Az éljenzés megszűntével az ünneplő szép formás beszédében meghatóan köszönte meg tagtársainak lelkes ovációját, biztosítván őket további barátságáról és ugyanazt kérve tőlök a jövőre is és kijelentve, hogy ezen kaszinónak, melyben terhes hivatalos teendői után oly sokszor talált szórakozást, továbbra is tagja marad, mert óhaja azt minél gyakrabban fölkeresni. Beszéde végén izmét felhangzott az éljenzés és a diszközgyűlés ezzel véget ért.

egy kis hírnévre tett szert. Darabokat írt, mig végre a *Falu rosszá*-val megnyerte a 100 aranyat.

*

En az igazgatósággal felhagytam s elszereződtem színésznek. 1874-ben Vácra Budapestre jöttem, éppen a népszínház megnyitásának a napján.

A „Pannónia” előtt találkoztam *Tóth Ede*-vel.

— Jó napot direktöröm! szolt hozzám.

— Már uem az — mondám én.

— Hol jár itt Budapesten? most már ő kérdezte én tőlem.

— Szerződést keresek.

— Akar-e a népszínházhoz szerződni?

— Hogyne akarnék, de nem kellek én oda.

— Ellenkezésképp — mondta *Tóth Ede* — éppen önre van szükségünk. A „Falu rosszá” kellene adnunk s nincs *Feledy Gáspár*, a bíró, az az, hogy van, de nem neki való a szerep s inkább nem adatom a darabot.

Nos? A dolog fináléja az lett, hogy másnap már szerződött tagja voltam a népszínháznak s az maradtam 1883-ig. Hetvennyolcszor játsztam *Feledy Gáspárt*.

A „Kintornás család”-ban az öreg kintornást játsztam, de ebben már nem láthatott, mert ágyban fekvő beteg volt. S tudja Isten mi vonzotta hozzám, de úgy éreztem, hogy barátsága őszinte volt.

Halálát — mely nemsokára bekövetkezett — én fájlaltam legjobban.

S a restánca?

Tóth Ede senkinek se maradt adós!

Folytatás az I. mellékleten.

Ezután következett a vendéglő tánetermében rendezett 100 terítékű banket, melyről a városbeli férfi-intelligenciájából ugyszólván senki sem hiányzott és a melyen a vidék is igen szépen volt képviselve. Különösen sok görög kat. lelkész volt jelen.

Itt csakhamar megeredt a szónoklatok hosszú áradata. Elsőnek felszólt *Molnár Béla dr.*, hogy — ugymond — elbucsuzék Nemthy Józseftől, nem mint volt főszolgabíró, hanem mint embertől, a kiből a jó ember sokszor vivott harcot a főszolgabíróval és győzött az első, mert mint ember elnézte azt, a mit a főszolgabírónak sújtani kellett volna. A nagy éljenzés csillapodtával Szaxon Izidor t.-terebesi esp.-lelkész hasonlatokkal gazdag szép toasztjában a járás népe nevében beszélt és Nemthyt, mint annak jó atyját köszöntötte fel. — *Elek Imre dr.* ügyvéd a kaszinó nevében mondott lelkes és vevvel előadott felköszöntőt. — *Kende Miksa dr.* a jó tisztviselőt pedig az állami iskolai tanítótestület részéről beszélt. — Természetes, hogy minden tózt után lelkes éljenek hangzottak el. — Ezzel azonban még nem volt vége a szónoklatoknak. Most ismét felállott *Molnár Béla dr.* és biztosította a jelen volt új főszolgabíró, *Nemes Sándort*, hogy bár ő és a járás többi bizottsági tagjai a választás alkalmával ellene harcoltak, mindazáltal, ha ő hivatalos teendőiben elődje nyomdokait fogja követni, ők mindnyájan szívesen támogatni fogják. — *Nemes Sándor* megköszönvén a nyilatkozatot, kijelenti, hogy elődjének méltó utódja akar lenni, kéri a járás intelligenciájának támogatását.

Most felállt *Nemthy József* és megköszönvén a sok jó kívánságot, a járás intelligens közönségére emeli poharát. — Majd *Spillenber József* ügyvéd éltette *Nemthyt*, mint régi tisztviselőtársát és barátját — *Schvarcz Ignác dr.* elmés tréfás köszöntőt mondott ugyancsak az ünnepeltre. — *Polyánszky Gyula* technai gk. lelkész a töle megszokott ékesszólással először *Nemthyre*, majd *Molnár Béla dr.* országos képviselőre üritette poharát. — *Ihnátk Emil* helybeli gk. lelkész először *Molnár Bélát*, mint a város szülöttjét és mint ünnepi szónokot éltette, a kit minden ember szeret és a ki mindenkint szeret. Ez a szép beszéd oly hatást tett, hogy közkívánatra újból felkellett szólalnia és most *Nemthyt*, mint a közigazgatás buzgó tisztviselőjét éltette nagy hatással. — Ezután felköszöntőt mondtak még *Molnár Béla dr.* a lelkési karra, — *Péter Mihály* Somossy Sándor szolgabíróra, mint a volt főszolgabíró jobb kezére és ez ünnepség rendezőjére, — *Somossy Sándor* a járás intelligenciájára, mint a mely megjelenésével az ünnep díszét emelte, majd volt főnökét élteti, — *Kunfalvi* telekkönyvezető tréfás verses köszöntőt, *Elek Imre dr.* szintén elécs köszöntőt mondott. — *Kail Antal dr.* járásbíró, megemlékezőn arról a jó egyetértésről, mely a gálszécsi járásbíró és a szolgabírói hivatal között volt, szintén a volt főszolgabíró élteti. — Végre föl kell még említenem, hogy a takarékpénztár nevében, melynek a távozó főszolgabíró igazgatósági tagja volt, *Theisz Géza* pénztáros bucsuzott el, talpra esett beszédjével nem várt hatást keltve.

A vig társaság a jó gálszécsi cankó és pezsgő mellett a legjobb hangulatban sokáig maradt együtt. — Így bucsuztattuk mi el volt szerett főszolgabíránkat és kaszinói elnökünket. Ad multos annos! r. l.

Vármegyei ügyek.

A közig. bizottság f. hó 12-iki üléséről t. olvasóinkat tájékoztatjuk a következőkben: A kóbor cigányok ellen, kiknek ögyelgése a vármegyében, különösen pedig a Bodrogközön valóóság „tatárjárás”-sá fajult, s a kiktől újabb időben a tokaji járás területén is háborgatást szenvedett a közbátorlét, a legerélyesebb intézkedésekre hívták föl a főszolgabírót és hasonló érdekből ártírtak a csendőrpáncsnoksághoz is. — *Mailáth József gr.*, az amerikai kivándorlásról szólván, figyelmeztette a közig. bizottságot arra, hogy újabb időben s bizonyos helyen és körben megrendelésre gyárilag és szabott árért foglalokoznak utlevelek kiállításával, a minek következtése, hogy pl. a Bodrogköz egyes községeiben is (Dámócz, Battyán stb.) a depopuláció tünetei mutatkoznak. Az alispánt erélyes nyomozat megindítására hívták föl, a belügyministert pedig a dolgok állásáról föliratban értesítették. — A kereskedelemügyi államtitkár értesítette a kb.-ot, hogy S.-Patakon s már az 1900. tavaszán szabványoszerű marharakodó állomás fog építtetni a vasutnál. — A földmiv. ügyi kir. miniszter, törvényadta joggal élve és fontos közigazdasági érdekeket (kiméleti idő betartása, halesempszet meggátolása) biztosítandó, tudatta, hogy a Bodrog- és a Latorca-szakaszon halászati joggal bíró tulajdonosokat az 1888. XIX. t. c. 14. §. d) pontja értelmében

„halászati társulat”-tá alakította és az orsz. halászati felügyelőség alá helyezte. Az alispán figyelme fölhevítte, hogy a társulat megalkotandó szabályrendeletében a magánjogi érdekek megóvására tekintettel legyen. — A vármegyei pótdadók és a törvényhatósági utadók hátraléki könyvkivonatai behajtás céljából az arrahivatott hatóságoknak kiadattak. — A nátafalusiak és környékbeliek folyamodása, hogy t. i. Nátafalvára sürgönyállomást kapjanak, pártoló véleménynyel fölterjesztetett a keresk. ü. miniszterhez. — Az állami utakra kiszállított kavicsprizmák átadásához bizalmi férfiakul Nagy Barna biz. tag és a vm.-i főszámvevő küldettek ki. — A szinnai járás számára bekövetkező szükség esetén inséges közmunka fog kívántatni, a minek kieszközölésére a főispán ömeltőségét kérték föl, — A homonna-olyka-varehőzei közútszakasz kiépítésére 4700 frtnyi értéket (u. m. pénzbeli segédelmet, azonfölül ígás és kézi közmunkaerőt) rendettek, a hiányzó 5400 frtnak állami segélyképp leendő nyújtására pedig a keresk. ü. minisztert föliratban kérték. — A kir. törvényszéki kerületi börtönben a szept.-i rablétszám 310 volt, ebben elítélt: 286. — A közegészségi állapot általában kielégítő, habár a hasi hágy-máz esetei szórványosan mutatkoztak. — A kir. tanfelügyelő javaslatainak elfogadásával Léczáról a zsidó zugiskola vezetője eltoloncoltatni, a zugiskola fentartója pedig 100 ft. bírságban elmarasztalni határozatott. — Az árvaszék szept. havi tevőkénységi kimutatását, mely szerint 190 db. hátralékkal 2277 ügydb. elintéztést nyert, megelégedéssel vették tudomásul. — A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint állami egyenesadótartozásra befizettetett a mult hónapban: 140,399 ft 55 kr, most több, mint a mult évi szeptemberben, 1639 ft 27 krral; az 1899. jan.—szept. befolyt: 606,077 ft 15 kr, most kevesebb, mint az 1898. jan.—szept. 7699 ft 93 krral; hátralékban maradt szept. 30-án: 487,075 ft. 51 kr, most kevesebb, mint a mult évi szept. hó végén: 19,821 ft. 90 krral.

Közigazgatási joggyakorló. Ifj. *Durcsinszky Gyula*, végzett jogász, közigazgatási joggyakorlóvá neveztetett ki és szolgálatára a homonnai szolgabírói hivatalhoz osztattott be.

Véglegesítés *Klein Ede*, számvevőségi napdijs, e minőségében véglegesítettett.

A szegénységi és vagyontalansági bizonyítványok szabályszerű kiállítására tárgyában a belügyminister újabb körrendeletet adott ki. A szóban levő bizonyítványok kiadására hivatott hatósági közegek, a visszaélések meggátolása céljából, felelősség terhe mellett kötelesek, hogy a vagyontalansági bizonyítványokban határozottan s világosan jelöljék meg, miképp az illető „sem birtok, sem tőkepénz, sem járadék, sem munkálkodása és szolgálata révén nem huz nagyobb jövedelmet, mint a mennyit a lakóhelyén szokásos közönséges napszám tesz”, — továbbá foglalják a bizonyítvány szövegébe azt a kijelentést, hogy „a hatóság a folyamodónak vagyoni és kereseti viszonyairól pontos és megbízható tudakozódás útján szerzett meggyőződést.” A személyes felelősség megállapítása irányából azt is elrendelte a belügyminister, hogy a vagyontalansági bizonyítványok kiállítására alkalmával a bizonyítványt kérő vagyoni viszonyainak kipuhatólására kiküldött hivatalos közeg neve, továbbá azoknak a nevei, kiktől értesülést szerzett, vagy a meggyőződés-szerzésnek igénybevett egyéb módja, pontosan feljegyzetessék egy e célra készitendő és megfelelő rovatokkal ellátandó jegyzőkönyvbe.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. okt. 7-től—október 14-ig a) házasságot kötött: 2 pár; b) kihirdettetett: 6 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 11 esetben, d) elhalálozott: 10 egyén.

Nagy Ármin dr.

Szjvből eredő részvétellel közöljük, hogy Nagy Ármin dr. köz- és váltóügyvéd, a sátoralja-ujhelyi Népbank igazgatója, az ujhelyi törvényszék hítes tolmácsa, vármegye bizottsági tag, e hó 11-én este néhány napi szenvedés után meghalt.

A még csak 53 évet élt férfi halála mérhetetlen bánatot okozott fájdalomtól megtört hitvesénél és gyermekeinél; mert a leggondosabb szerető férjet és a legjobb apa elvesztését gyászolják az elhunytban. Es igaz részvét és fájdalom kél halála nyomán nemcsak a rokonságban, hanem mindenkiben, a ki ismerte a derék jellemes férfit, a ki működésével, egyéniségének

önzetlenségével nemcsak hivatalában, de a társadalomban is tiszteltté, becsültté emelte nevét; a ki a közügyekben, akár a vármegyén, akár a városnál, mindig kivette a maga részét, hitközségénél pedig hosszú éveken át szinte vezető szerepet vitt. Es itt domborult ki egyéniségének kiválósága főképp; mert zászlóvivője volt a haladó eszméknek: különösen a hitközsége magyarosítását és hazafisságát célzó törekvéseknek. Nem kisebb részt vett az izr. iskolaügyekben; az izr. iskolás gyermekeket segítő egyesületnek pedig 19 éven át buzgó elnöke volt.

Ezért osztatlan a részvét, a mely mondhatni váratlanul bekövetkezett halála fölött nyilvánult.

Az életerős vérmes férfit e hó 2-án boglyoskai szőlőjében agyszélülés érte és ennek következtén halt meg tízednapra.

Halálának hírére a Népbank-ra, melynek igazgatója volt, a vármegye- és a városházára, mint bizottsági és képviselőtestületi tagért és a vm.-i kaszinóra, mint annak tagjáért, kitűzték a gyászszalót.

Temetése igen nagy részvét mellett pénteken délután két órakor ment végbe a Kazinczy-utcai halottas házból, a melynek udvarát szimültig ellepte a gyászoló és résztvevő közönség. — Ott volt a többek között Molnár István főispán, Matolai Etele alispán, Fornszeck Béla törvényszéki elnök, Székely Elek polgármester, a gyászoló Népbank tisztviselői kara, Meczner Gyula nagybirtokos, Meczner Béla az ujhelyi takarékpénztár igazgatója s a többi pénzüzetek is igazgatóikkal és tisztviselőikkel, Czibur László honvéd-őrnagy, Nemes Lajos kir. tanfelügyelő, Fejes István ref. lelkész, Ambrózy Nándor, a kassai ügyvédi kar alelnöke s még igen igen sokan a város intelligens köreiből, a kik az udvarra nem térvén, az utcán állottak. Ott voltak az izr. elemi iskola fiu- és leánynevelőkei is tanítóikkal.

A temetés szertartását *Eibusütz* kántor és az izr. énekkar gyászenekével kezdődött, majd *Weisz Kálmán* rabbi lépett az egyszerű ravatal előtt emelvényre s előbb magyar aztán héber nyelven mondott felette imát. Utánna pedig *Klein dr.* kassai izr. hitszónok mondott az elhunyt érdemét méltató szépen átgondolt tartalmas beszédet és imát.

Ezután az énekkar hangjainál az elhunyt rokonai kocsira tették a fekete lepellel bevont négyszögletes deszkakoporsót s a menet megindult a zsidó temető felé. A halottas kocsit után egy másik kocsit a koszorukat, közte a Népbank s a kir. törvényszék tagjainak szép koszoruját vitte. A temetőben a koporsót a szokásos szertartások után sirba tették s ezzel a megható temetés, — hol a kétségbeesés, fájdalom és mérhetetlen veszteség oly megrázóan tükröződött a gyászbaborult hitves és két leánygyermekének arcán — véget ért.

Az elhunyt haláláról a család, a Népbank és az ujhelyi izr. iskolás gyermekeket segítő egyesület gyászos jelentést adtak ki. Az utóbb említetté így szól:

A s.-a-ujhelyi izr. iskolás gyermekeket segítő egyesület a veszteség élénk érzetével külön is tudatja a gyászt és mély fájdalommal jelenti 19 év folyamán át lelkes buzgalommal működött elnökének, Nagy Ármin dr.-nak, folyó hó 11-én, este 7 órakor, élete 53-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Ember-, tanügy- és gyermekszeregetől áthatott lelke az elköltözöttnek nyerve el méltó jutalmát a tulvilágban — és legyen porainak könnyű a föld!

Hírek a nagyvilágból.

Bolgár kormányválság. *Ferdinánd* fejedelem *Ivanow* volt közközt. ministert bizta meg új kormányalakítással.

A háboru Anglia és Transzvál délafrikai független köztársaság között kitört. Okt. 14-én, délután 5 órakor érkezett meg a hadüzenet Londonból Pretóriába, Transzvál köztársaság fővárosába, mire a búr csapatok rögtön betörték az angoloknak Transzvállal szomszédos birtokaira. *Transzvál* szövetségese *Oranzs* független köztársaság. A szövetségesek már egyesítették is hadseregeiket s így vagy 50,000 főnyi haderő fölött rendelkeznek. A velük szemben álló afrikai angol hadsereg legfeljebb 26,000 főnyi, de tüzersege kitünő. *Transzvál* és *Oranzs* már minden ponton megtámadták az angolokat, céljuk lévén, hogy az angol haderőt akkorra, midőn a segítő csapatokat hozó hadi flották megérkeznek, semmivé tegyék. Evégből föllázították az angol uralom alatt levő néger országokat is.

Olaszországban a folyóvizek kiáradtak és a vízmenti városokat, földeket elöntötték, az utakat elpusztították, sok hidat elsodortak.

Hány nő jut 1000 férfira? Európa államaiban 1000 férfira jut: Portugáliában 1084,

Svédországban 1064, Norvégiában 1060, Németországban 1051, Angliában 1047, Ausztriában 1047, Svájcban 1041, Dániában 1035, Oroszországban 1034, Hollandiában 1022, Franciaországban 1018, Magyarországon 1002, Belgiumban 1001, Itáliában 995, Szerbiában 988, Romániában 944, Görögországban 906.

Hirek az országból.

Királyunk öfelsége nagyapai öröm részese; leánya, Mária-Valéria fgg.-asszony, fiugyermeknek adott életet. Anya és az újszülött állapota örvendetes.

Öfelsége a király hosszabb tartózkodásra Bécsből Gödöllőre érkezett. Minden héten kétszer, kedden és csütörtökön, kihallgatásokat ad Budán a királyi várpalotában.

Batthyány Lajos grófnak, Magyarország vértanu miniszterelnökének, szobrot szándékoznak állítani Budapesten, a lerombolt „Ujéület”-nek azon a telkén, hol a nemes gróf kivégeztetése történt. Evégből már legközelebb fölszólítják a nemzetet közadakozásra.

Kossuth Lajos emléksobrát ma leplezik le a Balaton-melléki Kencese községben.

Állami költségvetés. Lukács dr. kir. pénzügyminiszter f. hó 9-én nyújtotta be az 1900. évi állami költségvetést a t. Háznak. Az új költségvetésben az évi szükséglet kerek számban egy milliárd korona.

Színház.

Bevonult tehát *Kunhegyi* Miklós igazgató és társulata Sátoralja-Ujhelybe. Alkalmunk nyílt a próba-héten megfigyelni működésüket. Véleményt mondhatunk a társulat erejéről, képességéről és teszszük ezt minden befolyástól és szüggesszítőtől szabadon, tisztán az ügyet és a közönség érdekeit oltalmazva.

Előre is kijelentjük, hogy jóhiszemű bírálatunkat mi nem tulságosan felhangolt hurokon zengjük, de arányitjuk: a lehetőséghez.

Hogy világosabban szóljunk: *Kassa, Debreczen, Arad* s az ezekhez hasonló városok, a hol 25—30,000 fős bérlet s 10—12,000 fős szubvenció futi a színészet melegágyát (biz' nálunk dideregni kénytelen az istenadta Tália!) joggal követel közönség és sajtó mindenben tökéleteset; de egyebütt, minden szubvenció és biztosíték nélkül meg kell elégednie mind a két faktornak, ha élvezhető színelőadásokban van része, kivált ha látja az igyekezetet és a becsületes törekvést.

Nos: tehát előre is kijelentjük, hogy *Kunhegyi* igazgató minden tőle kitelhető eszközzel igyekszik a bizonytalanságok közepette tért foglalni. S a mint látjuk: bátran tör előre, napról-napra növekedve erőben is, közönségünk rokonszenvében is.

Mi nem akarjuk és nem is fogjuk kedvét szegni az ő nehéz, az ő „uttörő” munkája közben; sőt biztatjuk, hogy csak előre, mert rövid idő múlva diadalt ér. Az a hitünk, reményünk, bizodalunk iránta és közönségünk iránt is, hogy ki fogja nyerni a megérdemelt támogatást, a jók teljes rokonszenvét.

Addig is kívánjuk, hogy az idegenben ne érezzék magukat idegenül.
Most pedig áttérünk az előadásokra.

Szombaton, október 7-én, a *Citerás* operet került bemutatásra. Megelőzte ezt a zenekar nyitánya s közben egy kedves kis prológ, mely városunkat üdvözi. A zenekar nem nagy, de precíz, játékában kíséretével harmonikus. Bizvást remélhetjük tőle azt a „szellemi, mennyei furdót”, melynek kedves árjában a „lélek öntudatlanul merül el” és üdül fel. Ugy tudjuk, hogy még e hét folyamán sippal és trombitával is kiegészül, a mi csakugyan szükséges két kellék. A prológban alkalmunk nyílt a társulat két rokonszenves és kedves tagjával megismerkedhetni. *Kunhegyiné-Bella* és *Rápolthy* Katinka személyesítik Táliát és a géniusz. — *Rápolthy* Katinka erőteljes szép szavalata, *Kunhegyiné* bájos csicsérgése kellemes hatást keltettek. — *Pápai*, mint „ujhelyi polgár” s *Juhász* mint „Közöny” voltak még a prológ alakjai s mindketten figyelmet keltettek működéseikkel. — A „Citerás” folyamán volt alkalmunk a társulat operet-személyzetének több jeles tagjával megismerkedhetni. Első sorban *Szalai* Vilmát (Kukurilla) említjük, ki bájos hangjával és énekesnőknél ritkán tapasztalható igen értelmes játékával jelét adta tudásának, szép képességének. Ha jól tudjuk, ő az, ki a közelmúltban már Aradon is diadalokat aratott. — *Thury* Mariska (Rosetta) szép hangú, rokonszenves megjelenésű énekesnő. Játéka némiképp elfogult volt, a mit annak tulajdonítunk, hogy most érkezett a társulathoz s oly szerepben lépett fel, melyet előbb nem ismert. Egyébként otthonos a színpadon s ha szorgalommal fogja párosítani te-

hetségét, közönségünk teljes elismerésére számíthat. *Szelényi* Emilia (Kukurilla) kitünően alakíthat, nem hiába, hogy a kolozsvári színház komikája volt, s mint olyantól méltán is, joggal is még sokat várunk. — A férfiak közül első sorban *Viola* Józsefet említjük, ezt a kitünő hangú, ügyes játéku baritonistát. Pablót énekelte teljes meglepédesre. — A tenorista *Szabó* Pál, ugy véljük, terjedelmes hanggal bír, de ez estén félve énekel. Mintha attól tartott volna, hogy torakán akad a hang. Lehet, hogy talán kissé rekedt is volt, a mi ezen az erős meghűléssel fenyegető színpadunkon, így október derekán, már otthonos állapot. *Szalai* Vilmával énekelte duettje azonban így is érvényesült, még meg is tapsolták. — *Juhász* Pál a társulatnak egyik jeles komikusa és buffója. Még fiatal színész, telve alkotásvágygyal, csapongó (de nem kiesapongó) kedvvel. Ez az ő nagy kedve a közönség kedvének szinte kiapadhatatlan forrásául ígérkezik. Csak arra az egyre vigyázzon igen, hogy jó ízű humorát *tulzással* ne tarkítsa, akkor biztosra veheti, hogy a mi disztिंगvált izlésű közönségünk adoptálni fogja kedveltjei sorába. — A két félkegyelmű titkos rendőr, *Arnyai* és *Igmándi*, igen jó ízű figurákat ábrázoltak, pompás kupléikkal megkacagattak. Tapsban bőven volt részük. — A kar női részében egy-két jó hangot is fedeztünk fel; nem így a férfikarban, mely még igen gondos kiegészítésre szorul. — A ruhatarból csinos darabokat láttunk. — A diszletek állapota igen kopottas, de ezt ne *Kunhegyi*, hanem a színház gazdája hallja meg inkább.

Vasárnap, október 8-án, az „*rdög mátkája*” került színre. — Már rég nem láttunk színpadunkon ily sikerült népszínmű előadást. Minden ízében teljes egészet nyújtott ez estén a törekvő társulat. Sorban kellene felemlitenünk valamennyi szereplőt, ha lapunk tere engedné; így azonban csak a legjobban tetszettekéről szólunk. — *Rápolthy* Katinka és *Kunhegyiné* Bella ez estén mutatkoztak be tulajdonképpen. *Rápolthy* intelligens, rokonszenves színész, szépen és érzéssel beszél, tud a szívhez is szólni. Játékát emeli a báj, mely egész lényén előmlik. A társulat kitünő erőit bír benne. — *Kunhegyiné* (Baricza) a legédesebb és legbájosabb naivák sorába illő, a ki élénk játékaival életet önt szerepébe, vonzó egyéniségével pedig szerepeit földiszíti. Ha le tudna szokni arról a bizonyos selypítő modorosságról, a mi sérti a természetességet, látása a szép naivának még fokozná örömmüket. — *Szalai* Vilma (Judith) az iránta tegnapi látásakor ébredt jó véleményét ez estén való szereplésével fokozta. Valósággal tűzről pattant jelenséget láttunk benne s újfent élveztük igen kellemes hangját, kedves dalait. — *Szelényi* Emilia igazán művészi játékaival ma is remekelt. — *Bárdy* (Botár) szép, megfontolt játékkal és a helyzethez illő hévvel mutatta be a szenvedő férjet; kitérésében igaz fájdalom nyilvánult. — *Pápai* (Andor) szép megjelenésű, rokonszenves hangú szerelmes színész; ám de, hogy elsőrendű feladatokat megoldhasson, neki, a szorgalmas s jóformán még csak kezdő fiatal embernek, még sokat kell tanulnia. Gondoskodjék is a direktor ur, hogy legyen alka'ma kitől! — *Viola* és *Juhász* elemükben voltak. — A kiállítás, még a torozkói székely jelmezek is, hívek voltak. Kár, hogy az első felvonásba a betlehemesek jelenetét nem eresztették be.

Hétfőn, az „*Otthon*” c. színmű került műsorra. — Ezuttal lépett fel először *Kálmán* Margit, a társulat szende és társalgási színésznője. Tekintettel arra, hogy a rokonszenves kisasszony úgyszólván hazajött (városunkban számos rokona van!) közönséget vonzó mágnesese lehet ennek az évadnak; fellépése iránt élénk érdeklődés nyilvánult, bár elvártuk volna, hogy a színház ez estén teltebb legyen. — *Kálmán* Margit is, ugy vettük észre, szorgalmas törekvő színész, a kin már az első mozdulatából meglátszik, hogy sokat tanult és hogy szerepét kidomborítani igyekszik. Kitéréséből ugyan hiányzott az erő, de szerepe nagyobb részét, főképp, hol a társalgó tónus dominál, szépen eltalálta, egészben pedig nagyon élvezhető alakítást nyújtott. — *Szelényi* Ilnka kedves volt Mariska szerepében. — Igen rokonszenves lehetett volna az ezredesné szerepében *Bárdyné*, ha szereptudására és öltözékére nagyobb gondot fordított volna. — *Szelényi* Emiliáról már fentebb mondtunk véleményyt. — Igen jó alakítást mutatott be *Bárdy* (Schwartz). — Jó lett volna *Pápai* is a lekész szerepében, ha maszkiáról meg nem feledkezik és azt az idők folyásához alkalmazza. — Nagyon gyenge volt *Kárpáthy* (Keller). Tudunkkal már a bonviván szerepkör is be van töltve s ezen a téren is igyekezett az igazgató a hézagot pótolni.

Kedden, okt. 10-én, az *Ideges nők* vigjáték került színre egészen jó összevágó előadásban, melyen a közönség mindvégig jóízűen mulatott. *Rápolthy* Katinka, *Szelényi* Emilia, *Bárdyné*, *Juhász* és *Bárdy* vezették az előadást.

Szerdán, október 11-én *Nebántsvirág* operet volt a műsoron s egyike volt a sikerültebb előadásoknak. A sokszor látott, de el nem

unott operet nem nagyszámú, de igen előkelő közönséget vonzott a színházba. *Szalai* Vilma a címszerepben igen tetszett. Enekszámait zajosan tapsolták, de általános elismerés kísérte egész játékát is. — Kedves és bájos volt *Kunhegyiné* Corinna szerepében. Színpadra léptekor élénk taps fogadta, a mi rendesen csak a közönség kedveltjének jár ki. — *Szelényi* Emilia, *Juhász*, *Bárdy* és *Viola* járultak még ügyes játékaikkal az általános sikerhez. A férfi kar is iparkodott betölteni helyét ez estén. A zenekar szépen kísérte az operettet.

Csütörtökön, október 12-én, a *Helyettes* volt műsoron. — Ugy látszik igazgatónk szigorú öre az erkölcsnek, mert Valabrèque sikamlós vigjátékán nagyokat simított. És ez helyes is így. Utóvégre a vidéki közönség nagyrésze még mindig más felfogással tér be a muzsák csarnokába, mint a fővárosi. A „Helyettes” egyébként egy kedves, élénk kis történet, mely iskola az asszonyoknak s példa a fővárosi tudósítások jórésze ismeri a darabot a fővárosi tudósítások révén, a mi szük terünk nem engedi tovább részletezni s újból ismertetni. Csakis az előadásról mondunk véleményt. Elég gördülékeny és sima volt *Rápothy* Katinka, kedves és finom. *Valentine* szerepe telve van apró pikáns vonásokkal, pajkos mozdulatokkal. A rokonszenves művésznő nem torzította ezeket a részleteket. Bizonyos finom fátyol takarta a „brusque” vonásokat. Megvallom: a „Vigszínház”-ban látott előadás után félttem a vidékítő s jól esett az ellenkezőt észlelnem s ezt örömmel nyilvánítom. Az ő alakítása egy meggondolatlan pajkos kis asszonykéé volt, nem a kokotté. Igen helyesen! *Kálmán* Margit (Clotild) igen elegáns volt, csak társalgása volt felette halk. Tény, hogy uri asszonyok nem kiabálnak vizitelés közben, de *beszélnek* úgy, hogy meghallhassák őket. Egyébként kedves volt és csinos. — Az igazgató két jelentékeny férfiszerepet a társulat két ifju tagjának osztott. — Rézint helyesen cselekedete, részint nem. Például Chamtelor márkai szerepe sehogysem illet Pápainak. Ő még nem elég otthonos a színpadon, hogy ily nagy játékot igénylő szerep mellett biztossággal érezze magát. Folytonosan mozgott és kezeivel hadonázott. Sok helyen a hangot is eltévesztette. Lett volna a társulatnál más alkalmasabb egyén is e szerepre. — *Juhász* (Antoine) igen ügyes volt ez estén is s újabb tanujelét adta sokoldalú talentóának. — A társulat legujabb tagja, *Erdősi*, ez estén lépett fel először *Ducloseau* szerepében. Biztossága a színpadon s főképp szép orgánuma már e kisebb szerepben is feltűnt. Az igazgató nyert azzal, hogy társulatahoz szerződtette. Szinte hiányzott eddig. Ugy látszik *Erdősi* s az újabb szerződtött *Dombay* lesznek a dráma és vigjáték oszlopos tagjai. Újból elismerjük az igazgató törekvését, hogy mindenben igyekszik eleget tenni közönségünk óhajának.

Pénteken, okt. 13-án a „*Gyurkovics lányok*” került színre. Az eddig látott előadások legjobbja. Jó rendezés, szereptudás, szép jelmezek, stilizált diszletek emelnek minden előadást. A „Gyurkovics lányok”-at így eresztette útnak *Kunhegyi*. A szépszámú közönség mindvégig lelkesen tapsolt a főbb szereplőknek. Első helyen említjük *Kunhegyi* Bellát; Miczi szerepére szinte rátermett ő s az ország bármely elsőrendű színpadán diadalt érne vele. A pajkos kis leányból szerelmes hajadonná nőtt élénk úri leányt nem képzelhetjük másnak, kedvesebbnek, mint a hogy ő élénk tárta. A lelkes tapsokra méltán reászolgált. — Katinkát *Kálmán* Margit személyesíté, kissé túlkomolyan, de rokonszenvesen. Mint fiatal asszony igen vonzó volt toaletjeiben pedig példája a jó izlésnek. — *Thury* Mariska (Sára) egyik énekesnője a társulatnak, úgy halljuk próba nélkül, délután „ugrott” be szerepébe közbejött betegség folytán. Hát igen kedves volt, sőt még a szerepét is tudta — *Sz. Szelényi* Ilnka s *Nagy* Gizike a két kisebb leány szerepében tündek ki. — *Erdősi* derék és jóra-való munkát végzett *Radványi* ezredes alakításában. Már fentebb említettük, hogy számottevő erőt nyertünk vele s ezt újból ismételjük. — *Juhász* (Horkay) nap-nap után jobban kedvelteti meg magát. Ez estén is briliáns jelét adta sokoldalú tehetségének. Élénk volt és rokonszenves. — *Pápai* (Sándorffy) *Igmándi*, *Szabó*, *Arnyay* és *Kárpáthy* kisebb szerepeikben dicsegetreméltóan járultak az összhangzatos, kitünő előadáshoz.

Szombaton, tegnap, *Rika*, operett, ma a *Fekete rigó* népszínmű kerülnek színre.
Erről a két újdonságról jövő számunkban.
Omega.

Jövőheti műsor: Hétfőn: „Aranylakodalom”, — kedden: „Coulisset ur”, bohózat, — szerdán: „Lili”, operett, — csütörtökön: „Hálókocsik ellenőre”, vigjáték, — pénteken: „Aranyember”, színmű, — szombaton: „Pepita”, oper, — vasárnap: „Háromláb kapitány”, életkép.

Különfélék.

— **A 13 aradi vértanu** emlékét dicsőítő gyászos ünneplésekről még a következő tudósítások érkeztek lapunkba: A s.-pataki ref. főiskola ifjusága és tanárkara mély kegyelettel ülte meg a nagy nemzeti gyásznap félszázados évfordulóját. Itt, a hol a nemzeti érzések — mint egy gyújtópontban — frissebben, melegebben lüktetnek, hol a mult idők nagy tanulságai a jövő nagy reményeivel találkoznak: a hazafias öröm és bánat mindig erőteljes kifejezésre szokott találni, a hazafias lelkesedés mindig élénk lánggal szokott lobogni. Most is oly gyászünnepet rendezett a főiskola, mely méltán sorakozott a többi országos ünnepek mellé, méltó megdicsősítése volt a nagy hősek és vértanuk emlékének. A tanítások e napon a főiskola minden szakán szüneteltek: a főiskola homlokzatáról, a ref. toronyból, s több magánlakról gyászbogók lengtek alá. Reggel 8 órakor a ref. templomba vonult a főiskola ifjusága és tanárai; ott volt a városi közönség is nagy számmal, felekezeti különbség nélkül. Az alkalmi imát Jósvei Dénes főiskolai szénior mondotta. Délután 3 órakor tartották a főiskolai imateremben a gyászünnepeket a következő műsorral: 1. Bajza „Apotheosis“, előadta a főiskolai énekhar. 2. Emlébeszéd, tartotta Tüdös István dr. főiskolai tanár. 3. „Szentelt hantok“ Mosonyi M.-tól, előadta az énekhar. 4. „Tizenhárom“ Várad Antalól, szavalta Farkas Andor joghallgató. 5. „1899. okt. 6.“, írta és szavalta Nagy Barna joghallgató. 6. „Elj őseink hazája!“ Schumann R.-tól, előadta a főiskolai énekhar. Az ünneplésen diszes közönség volt jelen, mely különösen nagy figyelemmel hallgatta Tüdös tanár szépen előadott, az ünnep évforduló jelenlőségét híven kidomborító beszédét s végül lelkes éljenekkel jutalmazta őt. r. l. — Az országosan ünnepelt 13 vértanu 50-ik évfordulóját október 6-án Kesznyéten község népe is megünnepelte, a midőn t. Rácz József ev. ref. segédlelkész megható imában, majd remek alkalmi beszédben üjtötte meg a haza szabadságáért elvívott nagy férfiak emlékét. A nép lelkéhez szólva ismertette a hős magyar honvéd-tábornokok működését és szomorú kivégeztetésük történetét. Gyülekezeti éneklés és a nép közt fennálló énekhar részéről előadott alkalmi énekkel záródott a gyászos ünnepség. r. l. — Szacsur községben az ott lakó magyar intelligens közönség f. hó 6-án kegyeletesen ülte meg az aradi 13 vértanu gyászos kivégeztetésének 59-ik évfordulóját. A község tekintélyes földbirtokosai, Péchy Adám és Gusztáv, már napokkal ezelőtt gondoskodtak arról, hogy az emlékezetes nap a hősek nevéhez és emlékezetéhez méltóan megülessék. Két szertartású, görög és róm. katolikus, temploma lévén a községnek, a jelzett nap reggelén 8 órakor a gör. kat. templomban Hegedűs Agoston esperes-plebános tartott gyászmisét, 9 órakor pedig a rk. templomban Sefesik Gyula plebános mondott rekviemet. A megható egyházi szertartáson jelen voltak az itt lakó Péchy-család, a község egyes kiválóbb vénei és a magyar intelligens publikum. Könyvező szemmel álltak körül a katófalkot, visszamelekezvén a vértanu-héroszokra, kik halált megvető kitarással hősiessé küzdöttek egykoron a haza függetlensége, szabadsága és boldogulásáért. Legyen emlékeztük áldott a késő nemzedékeken át, nyugalmuk boldog és az örök világosság fényeskedjék halhatatlan, soha el nem muló s míg e hon fönáll, dicső vértanui szellemüknek! r. l.

— **Püspöki látogatás.** Dudinszky Elek l.-voljai lelkésznek f. hó 4-én magas vendége volt Firczák Gyula munkácsi gk. püspök személyében, ki a templomot és az iskolát vizsgálta meg.

— **A zemplén-vm-i kaszinó** új diszes helyiségének berendezése és átalakítása immár a befejezés stádiójában van; a nagy üvegtermet télére kettős ablakkal és kettős „meidingi“ kályhával látták el. Az üvegfalal két részre osztott helyiségből származott egyik teremben van a billiárd, a mellette levő s abból nyíló három terem pedig kártyázó helyiségül fog szolgálni. A kártyázó szobákon túl következik az olvasó- s végül a társalgószoba. Az összes helyiségeket és feljárt is diszesen kifestették, vilámosvilágítással látták el, s részben ujonnan is burkolozták. Így azután elmondhatjuk, hogy a zemplén-vm-i kaszinó méltó díszben és kényelemben helyet foglal a vidéki kaszinók sorában.

— **Az időjárás.** „Meteor“ szegedi időjárás a következőket írja: október havában még 16, 18, 26. és 28 ára esnek az időváltozás nevezetesebb eseményei. A csomópontok között tehát meg lehetős időközök vannak s így október hava elég rendes menetű időjárást hoz, elég sok szép meleg napot ad a vig szüretelőknél, a kik legbiztosabban járnak el, ha a szüretet a csomópontok időközi napjaira teszik, mert nem egészen biztos ugyan az, hogy a csomópontokon a változás

kedvezőtlen lesz — hozhat a csomópont kedvező változást, tehát jó időt is — de ez ugy aránylik egymáshoz, mint 1 a 180-hoz vagyis 180-szor lehet rossz, kedvezőtlen idő addig, a mig egyszer jóra változik. A Napon történt erős kitörések, miket a foltok mutatnak, a melegebb időt októberre is biztosítják, a minék megzavarását csupán a csomópontok és napfoltok történetesen és hirtelen való zavargásai okozhatják. — A helyzet szignatúrája: okt. hó 2-ika óta szorgalmasan fűtünk, mert muszáj.

— **Öngyilkosság.** Adriányi Gyula, tartalékos honvédtiszt-helyettes, f. hó 11-én a délutáni órákban édes anyjának, özv. Adriányi Gyuláné úrnőnek Csillag-utcai lakásán forgópisztolyal szívenlőtte magát. A nyughatatlan vérű 24 éves fiatal ember valószínű hogy meghasonlott önmagával és így követte el végzetes tettet, a melylyel nagy fájdalmat és gyászt hozott jó édes anyjára és testvéreire. Pénteken délután temették el a Csillag-utcai gyászos ház udvarról. Ott volt föllálva a diszes ravatal, melyen gyönyörű koszorúktól borítva feküdt a szép érekeporsó. A nagyszámú rokonság, Ujhely uri családjai, csaknem kivétel nélkül, továbbá a honvédtisztikar és a fiatalság teljes számban megjelent s megtöltötte az udvart, mire fél négy órakor Boór Jenő ág. ev. lelkész megérkezett a ref. kántussal. A tisztelendő ur remek és megható halotti beszéde s imája után, a mint a kántus még egy gyászdalt elénekelt, az anya és nőtestvére zokogása közben a rokonság férfitagjai kocsira emelték a koporsót. Ekkor Lukács-Dandás bandája rákezdte a gyászdalt s a menet, felszaporodva nagy közönséggel, az Andrássy-Petőfi-utcaon és a Széchenyi-téren át megindult a Kossuth-utcai ref. sirkertbe, ahol a szokásos ima és a szegény fiatal ember két legkedveltebb nótájának eljátszása után a koporsót elföldelték. Ny. b.

— **A s.-a.-ujhelyi kölcsönös önségélyző hitelszövetkezet** címmel szövetkezet van alakulában városunkban. A szövetkezet célja a belépő tagok takarékosági hajlamának előmozdítása és a megtakarított tőkének a tagok között kölcsönképp való elhelyezése. A szövetkezetbe beléphet minden feddhetlen előéletű egyén, ki hetenkint egy korona befizetésére kötelezi magát és pedig 5 éven át. A szövetkezet alapítóinak névsora biztosítja a szövetkezet megvalósítását, s hisszük is, hogy különösen a kisiparosok igyekezni fognak a szövetkezetbe való tömeges belépésre jelentkezni; annál is inkább, mert a szövetkezet a kölcsönöknél nagy előnyöket fog nyújtani tagjainak. Az aláírásra szólító felhívás egész terjedelmében lapunk mai számának hirdetései közt van és ajánljuk azt melegen t. olvasóközönségünk figyelmébe. A szövetkezetbe való belépésre jelentkezni lehet naponta a hivatalos órák alatt lapunk kiadóhivatalában — hol kívánatra bővebb felvilágosítás is szerezhető.

— **Főigazgatói látogatás.** A magyarországi kereskedelmi szakoktatás intenzívebb fejlesztése céljából a közoktatásügyi kormány a magyarországi 37 felső kereskedelmi iskola élére a jelen tanév elején főigazgatót nevezett ki. Ez új állásra elsőnek a magyar kereskedelmi szakoktatás egyik kiváló előharcosát, a személyes tulajdonságaival és tudományos képzettségével rátermett Schack Béla dr.-t nevezte ki. Az új főigazgató meg is kezdte tüstént főigazgatói látogatását, hogy kedvelt iskoláit megismerve, annál gyorsabban hozzáláthasson az esetleges hiányok pótlásához, avagy az iskola általános irányának javításához. Vármegyénk területén is van egy ilyen irányú iskola: Homonnán, ebben a határszéli kis városban. Ez a szegény város ugyanis még a 70-es évek elején, tehát csaknem az elsők között, meghozta az erejét is csaknem meghaladó áldozatot, hogy az állam segédelmével állítson fel a kereskedelmi és közgazdasági szellem teremtésére szolgáló felső keresk. iskolát. Folyó hó 10. és 11-én látogatta meg iskolánkat az új főigazgató. 9-én d. u. az 1/4 5 órasi vonattal érkezett városunkba. A felső keresk. iskola tanárai és növendékei Kováts József igazgató vezetésével a vasuti állomáson várták az iskolát látogató főigazgatót. Rövid üdvözlő beszédet intézett az érkezőhöz Kováts igazgató. Az üdvözlés, a főigazgató megérkezésén való öröm azonban ezzel még nem ért véget. A felső keresk. és a polg. isk. tanárok teljes számmal, a négy felekezetnek hitoktatói, a faipari szakiskola tantestülete és a polgári s felső keresk. isk. iskolaszékének elnöke és alelnöke, Haraszthy Miklós és Kelemen Kálmán, este a Stefánia-szálló étkezőjében kedélyes vacsorára gyűltek össze, hogy az új főigazgató iránt való tiszteletüknek, megérkezésén való örömüknek ilyképp is kifejezést adjanak. Néhány pohárköszöntő is hangzott el e kedélyes vacsorán. Kiemelendőnek tartjuk a kedélyes vacsorán. Kiemelendőnek tartjuk a Haraszthy Miklós iskolaszéki elnökét és a Schack Béla dr. főigazgatót. Amaz az új főigazgató egészségére üritett poharat, hogy megvalósíthassa kedvelt iskoláival szemben meg-

céljait; emez a homonnai felső keresk. és polg. isk. vezetőinek és tanárainak egészségére ürité poharát, hogy e nemzetiségi vidéken a hazafiui missiót annál sikeresebben betölthessék. Másnap és harmadnap — 10-én és 11-én — minden tanár előadását figyelemmel végig hospitálta a kedves modoru új főigazgató. 13 félórát hospitált a f. keresk. isk. 3 osztályában. Hospitalásának befejeztével tanári értekezletet tartott, melyen a legnagyobb meglepődésének adott kifejezést a látottak és hallottak felett. Örömmel látta a tantestületben az egészséges, a barátságos, az összetartó szellemet; a tanulmányokban a szakképzésnek kidomborítását és a felekezeteknek az iskola iránt való nemes érdeklődését, a mely erős biztosítéka a vallás-erkölcsi nevelésnek. 11-én délben utazott el városunkból. Örömmel láttuk körünkben a kiváló tanférfit. Kívánjuk is neki, hogy legközelebbi főigazgatói látogatása alkalmával újra frissen, vidám egészségben üdvözölhessük! — S végül, nem hallgathatjuk el egy hó vágyunk kifejezését sem. Ugyanis: vajha az ilyen főigazgatói látogatás előmozdítaná — csak legalább valamiképp is — e mi iskolánk fejlődése iránt érdeklődők ama vágyát, hogy az állam mentől hamarabb átvénné egészen ez iskolát a maga tulajdonává! Mert bizony e szegény kis város a kor- és a szakoktatás kívánalmainak megfelelően nem igen lesz képes fejleszteni ez iskolát. Pedig e nemzetiségi vidéken ahol az iskolában nagyon is szükségünk; aho, úgy az általános, mint a kereskedelmi és közgazdasági szakismeretek terjesztésére nagy szükség van: annyira élet-szükség ez iskola, hogy ha nem volna meg, a közokt. kormánynak magának kellene gondoskodnia ennek felállításáról. — Reményünk alapja: a mai közoktatásügyi kormány egészséges nemzeti politikája. — zó.

— **Megtiszteltetés.** Finkey Ferenc dr., a s.-pataki jogakadémia tudós tanára jeles munkatársunk, a vallás és közokt.-ügyi ministertől, és pedig hogy külföldön büntetőjogi tanulmányait folytathassa, állami segédelmet kapott.

— **Aranylakodalom.** Beöthy és Rákosi hazafias korrajza holnap, hétfőn, népelőadásul kerül színre. Kiváló érdekességet kölcsönöz az előadásnak egy új felvonás, illetve kép, melynek címe: „Az aradi várban.“ Okt. 6-án diszelőadásul került színre fenti korrajz a fővárosban, a gyászünnepre való tekintettel szőtték bele a darab írói ezt az új képet. Vértanunk emlékére íródott. Társulatunk nem volt még városunkban okt. 6-án. Kunhegyi hazafias eszelekedetet gyakorol, midőn a művet ekként színrehozza.

— **Tűzek.** Folyó hó 8-án éjjel 11 1/2 óra tájban tűz támadt Haas Adolf Kazinczy-utcai emeletes háza udvarának hátulsó részén épült fűskamarák belsejében, a mitől aztán a zindelytető is meggyuladt, sőt belekapott a tűz a pléffel fedett emeletes ház faereszébe is s csak a gyors segítségnek és sikeres oltásnak köszönhető, hogy nagyobb veszedelem nem támadt. A háztulajdonos és a lakók kára körülbelül 400 ft. — E hó 11-én hajnalban, a róm. kat. parókia épülete forgott nagy veszedelemben. A padra vezető lépcső feljártban, melynek ajtaja az emeleti előszobába nyílik és a hol könnyen gyullható anyagok voltak felhalmozva, ismeretlen okból tűz ütött ki, úgy hogy már néhány lépcső is elhamvadt, mire egyik eseléd a ropogás zajára figyelmes lett és észrevehén a tüzet, lármát ütött. Mire a házbeliek az előjött tűzoltókkal a tűz terjedését meggátolták és eloltották. Valószínű, hogy mind a két tűz keletkezésének gondatlanság az oka.

— **Alsó-Tátrafüred** klimatikus fürdőhely részvénytársaság alakul, még pedig 650 ezer korona tőkével. A részvénytársaság célja ily módon a gyógyhatásáról világhírű fürdőt a lehető legmagasabb színvonalra emelni és fejleszteni. — Az alapítás tervezete lapunk mult számának hirdetései közt jelent meg. Részvények még jegyezhetőek a s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztárnál S.-A.-Ujhelyben.

— **A „Zemplén“ fekete táblája.** Ujában egy „Kegyélet“ című temetkező vállalat létesült Ujhelyben és úgy tapasztaljuk, hogy azóta ez a vállalat renndezi kiváltképp a jobbmódu temetésekét. Sajnos azonban egyebet is tapasztalunk a „Kegyélet“ rendezte temetéseknél. Nevezetesen: nagy rendtelenséget és visszáságot, a mi méltán kelt a gyászosok gyülekezetben jogos visszatetszést, sőt a mint tapasztaltuk, fölháborodást, a mi aztán egy temetésen egy csöppet sem kegyeletes dolog. Arról szólnak ugyanis — amit a mult pénteki keresztény temetésen is láttunk — hogy a „Kegyélet“ emberei rendszerint nem tudják a kocsira tenni a koporsót, összevisszarángigálják, huzgálják, addig mig egy a rendfentartására kirendelt rendőrkáplár markos kezivel nem segítnek; aztán meg annak a „Kegyélet“-nek egyik embere azon a temetésen olyan

ánugban babrált ott, hogy inkább sinterlegénynek nézett ki, mint a „Kegyelet” emberének. Ezek miatt a kegyeletlenségek miatt szólaltunk föl itt a nyilvánosság előtt, abban a reményben, hogy a kívánt eredmény meg lesz és a vállalat, a mely bizony jól megfizeteti munkáját, nem fog többé okot adni arra, hogy itt a „fekete táblán” foglalkozunk dolgaival.

— **Házi tolvaj.** Varga Jánosné, születése nevén Borsánszki Anna, nagy-ídoi származású férjétől elválva élő asszony régebb idő óta volt hat éves kis leányával Virág András lakója ennek hecskei házában, Es békésen meg is voltak egy fedél alatt addig, a míg Virág rá nem jött, hogy lakója a kukoricáját rendszeresen dézsmálja. Ezen a kérdésen aztán megegyezni nem tudván, Virág panaszt tett a rendőrségnél. És az volt a veszte Vargánának, mert a csekélyke kukoricalopásból csunya dolgok kerültek napfényre. A rendőrség ugyanis házkutatást tartott lakásán s akkor temérdek lopott holmi, ugymint: abroszok, asztalkendők, ezüst evőszközök, finom uri és női fehérművek, edények kerültek elő, melyekről a nyomozás megállapította, hogy azokat Vargáné egyszálíg lopta egyes vendéglőkben és uri házaknál, a hová vizet hordani, takarítani és kiszolgálni járt. A nyomozás befejezése után a lopott holmikkal, a mit harmad magával cipelt, átkísérték a törvényszékre.

— **A véletlenség áldozata.** Sáfár Károly rendőr a minap éjjel körül kis-barátszeresi lakása udvarán gyanus neszt hallva, kardjával kezében kiment, s látva azt, hogy a sötétben egy férfi a fedélhez támasztott létra fokán áll, zsványt gondolt és rákiáltott, de mert ez a megismételt kiáltásra nem is konyított, kardjával fején végig vágott úgy, hogy az illető összeesett. Mikor azután a házbeliek is kijöttek, a gyertya világánál észrevették, hogy milyen sajnálatosan tévedett a rendőr, mert a tolvajnak hitt valaki a vele egy udvarban lakó Csvereskó Mihály siketnéma legény volt. A szegény kuka ember fején kapott súlyosabb sérülést. A rendőr ellen az eljárást megindították.

— **„Lencsés.”** Régen voltak „lencsés”-ek Sárospatakon, ma már nincsenek; régen bő mennyiségek hozták be hazulról a kis és nagy diákok a „diligentiá”-ra szóló élelmi szerek közt a lencsét is; ma már ez a hazulról való kosztolás kiment a szokásból, ma már nem osztja ki a diák naponként gazdasszonyának a söt szalonát, lisztet és főzeléket. Ezért nem igen nevezik őket többé lencsés-eknek, — az idén hozzájárul az a körülmény is, hogy a lencse mindenütt nagyon gyöngénetermett meg, úgy hogy a diákoknak nem nagyon jut belőle. Legalább konviktus, hol ma a pataki diákság javarésze (összesen 358) étkezik, nem tud kapni s nekik főzetni. Lencse helyett annál bővebben esznek *paszulyt*, háromszor egy héten s hetenkint 2 métermázsa 40 kilogramot fogyasztnak el, úgy, hogy most inkább *paszulyos*-oknak lehetne őket nevezni. Megemlítjük, hogy a 358 konviktusi tag közül 189 évi 60 forintért étkezik, a többi részint teljesen ingyen étkezik, részint 20, illetve 40 ftot fizet egy évre.

— **Fortuna otthona.** Az osztálysorsjáték utolsó húzásán a 600,000 koronás jutalom nyere-mény a rendkívül szerencsés és hírneves *Gaedicke A.* főgyűjtődjében (Budapest, Kossuth-Lajos utca 17.) vásárolt 62551 számú sorsjegyre esett. Ezen főelárúító kifizetett már vevőinek egy 400,000 koronás főnyereményt, kétszer 100,000 koronás főnyereményt, háromszor 60,000 koronás főnyereményt, I. osztályú sorsjegyek ezen szerencsés főelárúítónál már most kaphatók.

— **Nagy tűz pusztított,** mint tudósítónk írja, f. hó 13-án d. e. 10 órakor *Andrássy Géza* gr. n.-kemencei majorjában. Még ismeretlen okból kigyuladtak a cselédlak és istállók, melyek a szeles időben teljesen elhamvadtak; kár tetemes, miután sok gazdasági gép és szer szám odaégett. Szerencse, hogy nappal történt, különben a regényes, virágzó falucska is könnyen elpusztulhatott volna. A tűznél a cselédség és az egész falu népe testtel, lélekkel dolgozott élén a derék tisztartóval *Nyessy Ferencel*.

— **Betakarítás után.** *Kesznyéten* községből írja levelezőnk: Olvassuk az értesítések-ből, hogy vármegyénk egyes táján szép és bő aratással dicsekedhetnek. Csudálatos munkája a természetnek, hogy a kesznyé-teni és vele szomszédos határokon emlékezet óta a legrosszabb minőségű buza és rozs termény volt ebben az évben, temérdek konkoly, fűmag és taklóc lepte el a földeket, az őszi buza és rozs 6—7 magot, — no az árpa az szép volt, mert 10 magot fizetett holdonként, a kukorica féltermést hozott, bab, krumpli bő mennyiségben termett, széna, sarju, hol a víz-áradások el nem separték, bőséggel van. A munkás néposztály teljes nyugalommal teljesíti fölvalt dolgát, az uradalmi tiszték is méltányosan járnak el velük szemben. A nyári hosszas szárazság a legelőt megsemmisítette,

minek következtében a ménés és gulyabeli állatok szenvedtek, de a bekövetkezett eszések folytán az őszi legeltetés javult. Marhavész nem uralkodott vidékünkön; a sertésvész mutatkozott ugyan, de már szünetel. Most a gazdák a vetéssel vannak el foglalva s igen szép és jól munkált földbe jutnak az őszi magvak.

— **A vízáradások.** írja levelezőnk, megkövetelték ez idén is az áldozásokat. A körömi révben 2 gyermek esett ki a ladikból, Hernád-Németiben pedig a nyáron egy gyermek fordés közben fúlt vízbe; szolgáljanak e szomorú példák tanulsággal arra, hogy a gyermekek nagyobb figyelemben részesüljenek.

— **Táncvigalom.** A n.-mihályi polgári ifjuság f. hó 22-én, a Barnai-szállóban, zártkörű táncvigalmat rendez. Belépődíj: személyjegy 1 ft. családjegy 1 ft 50 kr.

— **Az osztálysorsjáték** a banküzletről régóta meggyökerezett egész sor elfogultságot szüntetett meg. A nagy közönségnek csak most volt rá alkalma, hogy meggyőződjön arról, hogy a bankár, a kit az osztálysorsjáték különben főelárúítónak nevez, a legszigorúbb lelkismeretességgel viszi az üzleteit. Az ismeretessé lett nagy főelárúítók közt *Lukács Vilmos* (V. Fűrdő-utca 10.) egyike a legnépszerűbbeknek megbízhatósága és üzleti előzékenysége a régi jeles sorsolási szakembert a közönséggel is megkedveltették, *Lukács Vilmos*-féle osztálysorsjegyeket keresnek azok, a kik az osztálysorsjegyeket valószínűsége fokozni akarják. Az új sorsjáték nagy érdekű játéktérre ezuttal is ötvenerer nyreményt biztosít a sorsjegyek tulajdonosainak s e nyere-mények között egész sor olyan van, a mely esetleg vagyonos emberré teheti a megnyerőjét. *Bktt.*

— **Bérbeadó lakás.** S.-A.-Ujhelyben a Teleki utcában 5 szobából álló lakás a szükséges mellékhelyiségekkel veranda és külön udvarral 1900. apr. hó 24-től bérbeadó. Ertesítést ad a kiadóhivatal.

— **Eladó házhelyek.** S.-A.-Ujhelyben a Palotás-utczának a Széchenyi tere nyíló részén egy, esetleg több házhely is eladó. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal. — A vármegyei tiszt főorvos lakásául szolgáló házhöz tartozó kert is házhelyeknek fog elértekesíttetni, a mire már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendeltek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstábr és vámentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragszandó — 1.

Irodalom.

Nagy Sándor, (Alexandros a világrendű hős az ó-kor Napoleónja. Az anyja azt álmodta egy éjszaka, hogy kebléből pálmafa nő ki, mely felemelkedik a magasba, hatalmas lombkoronája messze árnyékot vet. Az álom betejesült. A szép királyno egy hatalmas flunak adott életet. Mikor Nagy Sándor született, az ő biredalmuk egy kis ország volt, körül apró kis szomszédos államokkal. És mikor meghalt, a föld egyetlen nagy ország volt: az ő birodalma. Halálos ágyán még egyszer, utoljára, elvonultatta maga előtt pompás seregét, s lankadó kézzel utolsó istenhozzádot intett kedves katonáinak. Egy világ dőlt össze halála után, vele a görögség legtündöklőbb alakja szállt sirba. Nem maradt utána más, csak egy gyönyörű szép mozaik a nápolyi múzeumban, az isszosi csata világhírű képevel, meg remek domborművekkel gazdagon felékesített márvány szarkofágja, melyet Konstantinápolyban őriznek. Meg egy nagy tanulság: az a mit *Carlyle* így fejezett ki: „a világnak nincs szüksége hadvezérekre hanem kulturfőnökekre”. *Alexandros*ot tárgyalja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 39-ik füzet. E remek könyv különben közli az emlékeket is, Nagy Sándor szarkofágjának mind a négy oldalát, s az isszosi csata világhírű mozaikját, még pedig eddig a legtökéletesebb reprodukcióban E nagyszerű mű 12 kötetben lesz teljes. Egy egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 ft; füzetenként is kapható 30 kr-ával. *Lóvy Adolf* s.-a.-ujhelyi könyvkereskedésében.

Kelet befolyása Görögországra. Sokan és sokat irtak már Kelet befolyásáról a műveltségre. Sohasem volt nagyobb ez a hatás, mint *Alexandros* halálakor. Világos magyarázata van ennek a hős vezér nagy hadjárataiban. Halála után átalakult az egész görök nemzeti szellem. A görök vallás alapjai gondolkodó emberekben egyaránt közel voltak már az összeomláshoz. Demétriosz Polioikretész istenítése bizonyítja ezt legszembetűnőbben. A köznép egyre jobban átadta magát a már addig is nagyon divatos, és a növelkedő keleti befolyás útján most még inkább elterjedő keleti szertartásoknak; a kis-ázsiai városokban formaszertű keverékvallás vált uralkodóvá. A különböző vallások és műveltségek e találkozásáról és kölcsönös hatásáról igen érdekesen ír a *Nagy Képes Világtörténet* most megjelent 40. füzet, mindig szem előtt tartva a népszikológiai vonásokat. A görögökről szóló kötet szerzője *Gyomlay Gyula* dr. akadémikus. Egy egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 ft; füzetenként is kapható 80 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. int. rt., Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s *Lóvy Adolf* s.-a.-ujhelyi könyvesboltjában.

Egyesületi élet.

Nyilvános nyugtató és köszönet.

14 ft. 79 kr. azaz tizennégy ft. 79 krról melyet Péter Dániel ír routh-bendi (Észak-

Amerika) lakos, mai napon küldött kézemhez, mint a kis-azari ev. ref. iskola szükségletére fordítandó szives adományát. Fogadja a nemeskeblű hitrokon és hazafi becses ajándékaért innen a távolból a „Zemplén” útján is egyházzam meleg köszönetét.

K.-Azar, 1899. október 12.

Péter Mihály
ev. ref. lelkész, isk. szék elnök.

A „Vörös-kereszt egyesület” sárospataki fiókja főméltóságú Windisch-Graetz Lajosné hercegné elnök pártfogása alatt, felerészben a sárospataki ev. ref. főiskolai kórház, felerészben pedig az egyesület alapítókéjének gyarapítására f. hó 19-én délután 2 órakor, a sárospataki főiskola imatermében, zártkörű hangversenyt rendez. Belépődíj személyenkint 1 ft. támlásszék 5 ft. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A hangversenyen közreműködnek: főméltóságú Windisch-Graetz Lajosné hercegné és Sapiéha Pálné hercegné, Hoek János cs. és k. karmester, Meczner Sándor dr., Izsépy Zoltán Horváth Bertalan urak és a főiskolai énekkar Pásztor Sámuel zenetanár vezetése alatt. Részletes programok a hangverseny előtt fognak kiosztatni.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: *Schneider Jakab.* —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.A.-Ujhelybe küldendők.

Felkérjük mindazon T. tanító egyes. tag urakat, kik a f. év II-ik felére járó előfizetési díjat még be nem küldték — hogy azt e hét folyamán mindenesetre beküldeni sziveskedjenek, mert lapunk legközelebbi számát a hátrálékosoknak már meg nem küldjük.

Tisztelettel: — A kiadóhivatal.

A zemplén-vmegyei tanító-egyesület elnökétől.
63. 1899. sz.

Meghívó.

A „Zemplén-vármegyei Tanító-egyesület” f. évi október 26-án délelőtt, Sátoralja-Ujhelyben, a vármegyei ház nagytermében közgyűlést tart, melyre kívül címzett egyesületi Tagot tisztelettel meghívjuk.

Tárgyak:

1. 8 órakor választmányi ülés.
2. 9 órakor a közgyűlés megnyitása.
3. Elnök jelentése az egyesület működéséről.
4. Jelentés az egyesület anyagi állapotáról.
5. Határozathozatal a választmány által kitűzött pályatételre beérkezett pályamunkákról, a bíráló-bizottság tagjainak véleménye alapján.
6. Határozathozatal a „Zemplén-vármegyei Tanítók háza” tárgyában, bizottsági jelentés alapján.
7. Határozathozatal az egyesület hivatalos közlönye tárgyában.
8. Határozathozatal az alapszabályok tárgyában.
9. Két választmányi tag választása.
10. Esetleges indítványok. (Indítványait az indítványozók a gyűlés előtt 3—4 nappal elnökhöz írásban adják be.)
11. Jövő évi közgyűlés helye és idejének meghatározása.

Gyűlés után 1 1/2 óraker között a „Boek”-féle vendéglőben, melyen résztvenni szándokozók *Kulesár Ferenc* áll. isk. tanító urnál 27-ig jelentkezzenek.

Egy teríték ára 1 ft 20 kr.

A kik meghívót netán nem kaptak s erre igényt tartanak, az egyesület elnökénél jelentkezzenek.

Sárospatak, 1899. okt. 12.

Hubay Bertalan, *Hodossy Béla,*
főjegyző. elnök.

Csak még egy szót!

(Válasz *Veres F.* mult heti cikkére.)

Momdhatom, hogy cikkemből kifolyólag tanügyi polemia bocsátok nem volt szárdékam, gondolván azt, hogy cikkem tartalmát tul meg nem itéli senki sem. Legyen szabad tehát úgy nyájas olvasóm, mint kedves tanár ur szives figyelmét felkérnem, becses türelmököt igénybe vennem!

Lehetséges, hogy nemcsak a kedves tanár ur, de talán többen is megütköztek azon, hogy az amugy is jeles és virágzó sárospataki tanító képzőben én nem tanultam volna meg lelke sülni; mert így fejeztem ki magam, nem taga

dom. Mind a mellett ez nem zárja ki azt, hogy mai nap nem tudnék lelkesülni, a vagy a lelkesülés esiráját, habár észrevétlenül is, nem szerettem volna ott. — Nem tagadom azt sem, hogy a sárospataki tanítóképzőben nem volna meg az eszközök, a melyekkel a növénydekeket lelkesedésre lehetne bírni. Cikemben habár érthetően, de különben teljesen ki nem merítve, ped. ünnepek intenzív tételére szorítottam s a lelkesedést ilyen értelemben is vettem.

A sárospataki tanítóképző nekem másodnyám, a mely iránt bizalmatlan nem vagyok, mert ez ellenkezőnk komoly törekvéssel s jaj az olyan ifju tanítónak, a ki az ellenkezőt meri tenni. A „Máter“ iránt bizalmatlan tanító tarthat-e lépést az intézet, vagy a kor modern szellemével? Miként a tanítósnak egyik főkötelessége a tanítóképző intézet modern szellemével párhuzamot tartania, annak haladását folytonos szemmel kísérnie; ugy a tanítóképző intézetnek nemesak belső mozgató erőre van szüksége (értem az intézet tanerőit), hanem külső mozgató erőre is. A külső erő a tanítósnak, a tanító-egyesületek önfeláldozó munkássága, a mely iparkodik a tudomány elhíntet magvait, virágait a „Máterbe“ behordani, hogy abból a felszabadult ifjuság tanuljon és lelkesüljön. Sokat rejt magában a földréteg, mely alatt százados emlékek pusztnak el; sokat a magas bérre, melynek büszke vára nagy időknek volt tanuja.

Ime! a tudomány elhíntet magvait.

Távol legyen tőlem a gyanunak valamelyik neme is s hódolattal s tisztelettel viseltem azon „anya“ iránt, mely engem férfinak nevelt s táplált. A kölesös szeretet az „anya“ s „gyermek“ között bizonyára távol tartandja a bizalmatlanságot s egyengeti a haladás útját.

Végül megjegyzi a kedves tanár ur, hogy ismer oly tanítókat, a kik a nagynevű pedagógusok eszméiért csendesen, zaj nélkül is tudnak lelkesülni. Bizonyára én sem kívánom azt hogy ha a tanítók lelkesülnek valami után, rögtön essék össze a Babel tornya. Viszont a tanítók működését csak akkor látom valódinak, ha ez a kultúréletben minél szélesebb körben, minél hathatósabban terjedt széljével.

A mai társadalom még nem akarja, vagy pedig nem tudja elismerni a tanítósnak, mint annak intellektuális részét; szükség van tehát arra, hogy a tanítósnak tetteiben, eszekezdeteiben intenzív legyen. Nem büszkeség ez kedves tanár ur, sem nem nagyravagyás, mert ilyenre nekünk, tanítóknak még gondolunk sem szabad.

Hogy az eszmém ugy a kedves tanár urban, mint a nagyrabecsült tanítóikarban, hogy hatott, az szintén „privát pech“ — nem tehet róla. En csak Comenius szellemének hódoltam, midőn egy „Comenius“ ünnepről álmodoztam. És most kedves tanár ur, követve mondását:

Isidor, Isidor, tedd le a fűrészt!

Leteszem. *Vollay I.*

Iskolaszentelés. A bekecsi új iskolát, melynek felépítését *Andrássy Dénes* gr. nagylelkű adományára tette lehetségessé, f. hó 8-án szentelték fel.

A rovatvezető postája.

H. B. — Sárospatak. Minden rendben van, kedden készen küldik Ára 2. 50.

H. B. K. — K. Azar. Kedves Őcsém, az apának méltó fia! Szívesen adtam volna helyet jól megírt sorainak, de mint látja a „Veres“ re paszkolt gyermek bünbánólag maga kör bocsánatot a megbántott „anyától“, tehát a mondó vagyok: Kari, Kari tedd le a virgácsot!

Közgazdaság.

Védekezés jégverés ellen a Hegyalján.

Irta: *Raum Oszkár*

meteorológiai intézeti I. asszisztens.

Alig néhány esztendővel ezelőtt Stájerországnak egy kicsiny falujából az a hír kelt szárnyra, hogy az ottani lakosság, *Stiger Albert* falubírájuk vezetése alatt, elkeseredett harcot folytat a mindent pusztító jégfelhők ellen.

Koránt se hitte volna még akkor senki sem, hogy a hegyvidékeknek ez a régi — már háromszáz esztendővel ezelőtt ismert módszere, nagyobb port verjen fel és mindenki gunyos mosolylyal fogadta a stájer polgároknak ezt a rémséges fantazmáját.

De a mi kezdetben oly nevetségesnek tűnt fel, csakhamar komoly alakot öltött s az egy-néhány elvitázhatatlan siker mindenfelé, még a szakkörökben is méltó feltűnést keltett.

A jégverés ellen folytatott védekezés hullámai legelőbb Olaszországba a borban gazdag Pó vidékére csaptak át, a hol *Marangoni* páduai egyetemi tanár, utóbb *Ottavi*, a hirneves oinologus, kezdték a stájer védekezésének módszerét alaposan tanulmányozni. *Marangoni* legelőbb az összes jégképződésre vonatkozó hipotéziseket tanulmányozta s arra a végeredményre jutott,

hogy az eddigi hipotézisek között a Volta-féle elmélet a legvalószínű.

Marangoni szerint nyomasztó meleg nyári napok után, midőn a párával telt nehéz levegő csaknem mozdulatlanul áll a látóhatáron, rendszerint egymásra tornyosuló zivataros felhők emelkednek, közeliükben pedig vékonyan rétegezett foszlányos felhők szagulanak, jelölve annak, hogy egy magasabb légáramlat kezd felülről aláüledni. A rohamos légesere következtében támadt szél, a felhők felületén végig süvöltve, azokat mintegy kinyitja és így ritkulást idézve elő, a már kondenzált vízpárákat elpárologtatja. A párolgás következtében a víz gyorsan leül és csakhamar dara képződik. *Faraday*, újabb időben *Schuke* és *Lairni*, kiváló fizikusok ide vonatkozó tanulmányai szerint a zérus fok alá hűtött száraz jég negatív elektromosságú, míg a vízesepek pozitívek. Mivel pedig a fizika törvényei szerint az ellentétes elektromosságok egymást vonzzák, a jelen esetben is a már képződött negatív jégzemek mintegy bele vonatnak a pozitív vízesepek tömegébe, melyek aztán a jégzemekhez tapadva, azokat szüntelenül nagyobbítják. Így tart ez a sürgős-forgás és a jégzemek nagybodása mindaddig, míg az egymás közelében lévő gőzös-párás és jéges-havas felhőrétegek között kellő foku elektromos feszültség van; mihielyt azonban a két réteg közt elektromos kisülések következnek be, a jégdarabok sulyoknál fogva a földre hullanak.

Most azonban az a kérdés merül fel: képes-e a két réteg között lévő elektromos feszültség nagyobb sulyú jégdarabokat is fenntartani?

Ha tekintetbe vesszük, hogy már kisebb elektromos géppel is vigan táncoltathatunk több gramnyi nehéz bodzabél-bábukat: mily nagy a valószínűsége annak, hogy a százezerszer nagyobb feszültségű elektromosság, mely a zivataros felhőkben keletkezik, akár kilogrammos sulyú jégbomlákkal is könnyedén lapdázik! Ilyen szörnyetegeket szült például hazánkban az a zivatar, mely 1885 augusztus 7-én Görbön, Tolnavármegyén át vette útját. Magáról a zivatarról az ottani észlelő a következőket jegyezte fel: A legtrikább elemi csapások közé tartozik az a zivatarral egybekötött jégverés, mely 1885 aug. 7-én éjjel fél 12 órakor Görbön és Pinczehelyen pusztított. Ez alkalommal gyermekfej nagyságu s egy kilós nehéz jégdarabok, melyek sok hegyes ággal voltak ellátva, hullottak az égből borzasztó villámlás és felhőszakadás közt. A görbői esethez hasonló fordult elő hazánkban az 1898 évi június 28-iki zivatarral járó jégeső alkalmával, mely ciklonszerű zivatar 19 vármegyének reményét és javadalmát tette tönkre. Monor város határában a pót-haraszti pusztá felett elvonuló zivatar alkalmával valószínű jéggolyók hullottak. „A jéggolyók lehullás közben oly zajt csaptak, hogy a dörgés hangja nem volt hallható. A jéggolyók nagysága akkora volt, mint egy kuglizógolyó, egy darabot mérve mérté kitűnt, hogy sulya mintegy 73, mondó hetvenhárom dekagramm.“

A zivatarok keletkezésének fészke nem igen magas, jóllehet a zivataros felhők átlagos magassága *Bebber* dr. szerint 1200—1400 méter. Habár ez a nagyság még mindig igen tekintélyes, de korántsem oly tetemes, hogy addig az intenzív lövöldözés hatása fel ne jusson.

Midőn a lövöldözéssel a jégverés ellen védekezünk, nem teszünk egyebet, mint hogy a felhők nyugalmát megzavarjuk s azoknak a jégképződésre kedvező elhelyezkedését megakadályozzuk, egyszersmind az erős levegőrázkódítás folytán a zivatar elektromos feszültségét is módifikáljuk oly értelemben, hogy a jégzemek nagybodását megakadályozzuk.

A fentebbiekből következtetve nagyon természetes, ha a zivatar komoly jellegű, vagy pedig ciklonális; ily esetben a védekezésnél a szó legszorosabb értelmében a *gyorstűzelést* kell alkalmaznunk, hogy a levegőrétegeket erősen és jó nagy magasságu megrázkódthassuk. A lövéseknek a körülményekhez képest gyors egymásutánban kell ismétlődniök és pedig több, egymástól legfeljebb 800 m. távolságban felállított mozsarakkal.

Hogy némi fogalmat alkossunk az egy-egy zivatar alkalmával teendő lövések számáról említésre méltó *Stigernek* az a védekezése, a melylyel 1898 augusztus 8-án a windschfeistritzi hegyközséget megmentette, a midőn a zivatart megelőzően és a zivatar alatt 2000 lövést tettek! Az egész védekezés 60 frtb került, a zivatar ciklonális jellegű volt és *Stiger* diadalmasan győzedelmeskedett hatalmas ellenfelén.

Egész általánosságban az a hit van elterjedve, hogy ha az egyik helyen a jégfelhők ellen sikeresen védekezünk, azok a szomszédságban annál nagyobb pusztítást visznek végbe.

Ez a nézet a valószínűségnek meg nem felel! A lövöldözéssel a jégeső képződését akadályozzuk meg fejünk felett s ha a szomszédjaink ugyanezt teszik, a zivatar csendes lefolyású lesz. *Ha tehát komoly és eltökélt a szándékunk, hogy a jégeső rémét békóba verjük, közös akcióba kell lépünk, mert egyesek kísérlete-*

zései és anyagi áldozatai csupán problematikus eredményekre nyújtanak kilátást. Sajnos azonban, de a lefolyt nyáron tett tapasztalataim bizonyítják, hogy ezt a „közös akcióra“ való lépést az egyes hegyközségeknél majdnem nehezebb létre hozni, mint magát a védekezést. *A személyeskedésnek ki fent éle mindenütt előtérbe igyekszik jutni és csakis a vezetőik csüggedetlen fáradozásainak volt köszönhető, hogy egy már tervezett hálózat a valóságban ki is épült és egyeseknek mondhatnám önfeláldozása és áldozatkészsége százaknak jólétét biztosította.* Még a Dunántulon is, hol az egyes vidékeknek természeti szépsége és gazdasága karöltve halad a modern kultúra vívmányai, sok helyen erős, csaknem áttörhetetlen nehézségek leküzdése után lehetett egyes községeket rábírn, hogy álljanak be a védekezők sorába.

Nehéz munka volt ez és fáradságos, a mi-ről álmodni sem mertem, midőn *Darányi* dr. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur megbízásából a m. kir. orsz. meteorológiai intézet igazgatósága, az intézet működését ez irányba is kiterjesztve, a nyár folyamán *Konkoly-Thege* Miklós dr. e sorok íróját bizta meg a szóban levő feladat végrehajtásával. De az érdekltség közreműködésével mégis sikerült egy jég ellen védekező hálózatot szervezni, a mely az immár közeledő zivatart Zalavármegye délnyugoti részéből kiindulva a Balaton mentén, Polgrádin át, Székesfehérvárig egy hatalmas rajvonnal védekezésével fogadhatja. A rajvonalak, némely vidéken, kettes hármass vonalakban haladnak egymással egyközűen. — Magán a Badaesony hegyén kóralakban vagy 30 hangtölesér végzi nehéz, felelősséggel teljes feladatát.

Csodálatos és mégis való igaz, hogy sokáig várakoztatott magára az országnak az a borvidéke, melynek híre, neve réges régen tulszárnyalta a hegyeket és tengereket és a magyar névnek és a magyar népnek dicsőséget szerzett. A Tokaj-Hegyalja vidéke ez, melynek asszuja folyékony napsugár, melynek minden esepjéből egy nap löveli ki arany sugárkékéjét. Mintha nem is a föld táplálná itt a szőlőtökét, az a sziklatörmelékcs rideg, hideg, sötétbarna kőhalmaz, hanem boldogabb Istenek hullatnák az égnek harmatát minden egyes tökére, annak minden egyes fürtjére!

De hát végre megmozdult ez a hegy is, mert alapjában és alaposan megmozdították. *Szemeré* József K-Toronya hegyközség buzgó elnöke még az év folyamán kérvényt nyújtott be a földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz, hogy a jég ellen való védekezés céljából a m. kir. orsz. meteorológiai intézet szakértőt küldjön ki, a ki az érdekeltek közreműködésével egy nagyobb-szabású hálózatot létesítsen a Hegyalján. *Szemeré* Józseffel e sorok írója augusztus 28-án a helyszínt bejárva, az összegyűlt értekezlet meghallgatásával kimondatott, hogy a Tokaj-Hegyalja és környéke a jégverés ellen csak akként lenne megvédhető, ha a védekezés szempontjából a környéknek az a része, a honnan a zivatarok a szállótelepekre leggyakrabban betörnek, egy, sőt némely helyen, a hol annak szüksége fenforog, kettős védekező rajvonallal lennének ellátandók.

Ennek értelmében a telep elhelyezése a következő községekbe tüzetett ki: Kis-Toronya, Legenye, Vitány, Felső-Regmeez, Mikóháza, Széphalom és Sátoralja-Ujhely — továbbá a völgy közepén a Ronyva-patak mentén a *Határkoresma* mellé.

A kitűzött egész környék, geográfiai fekvésénél és topográfiai viszonyainál fogva, zivatarképződésre rendkívül alkalmas. Nyáron u. i. ebben a hegyek környezete katalanban, még alacsonyabb hőmérséklet mellett is, a talaj s vele együtt a levegő is gyorsan és intenzíven átmelegszik, s a párával telített levegő csaknem mozdulatlanul lebeg e környék felett. Mihelyest azonban északról, az *Izra* felől, egy hidegebb légáramlat délnek csap, a jégképződéshez megkívántató kellékek miatt, a jégverés csaknem elkerülhetetlen. A zivatarnak szabad, nyílt menete nem lévén, az a kifejlődésig és a megszűnésig, forogva ide-ode kóvályog, ebben a körmenetében mindig újabb és újabb levegőrétegeket, mondhatnám, inficiál, azaz zivatarképesé tesz, pusztít és dühöng mindaddig, míg egy, a zivatarképződést megakadályozó területre nem lép, a mely további pusztításainak háttárt szab.

Mi volna természetesebb mint az, hogy a zivatart csirájában, annak képződésénél elfojtjuk. Amde az másképp alig sikerül, mint hogy ha a védekezést már a vármegyének északibb részén megkezdjük.

Multhatatlanul szükséges tehát, hogy néhány lövöldöző állomást *Kolbása*, *Lasztócz* és *Velejte* községek mentén is elhelyezzünk, melyek a két ellentétes légáramlatnak vehemens összeapását és a levegő gyors hőmérsékleti változását megakadályozzák.

Véleményem szerint az egész terület megvédésére 15—20 hangtölesér elegendő.

A völgyekben és a jelzőállomáson (S.-A.-Ujhely, a Magashegy kiszögélése), valamint Kolbása, Lasztócz és Velejte községek mentén „völgyi útegeket” kell alkalmazni.

Ha ez a tervezett hálózat kiépül, örömmel és lellem egész odaadásával a védekezésnek miként való módjáról annak egész terjedelmében fogok értekezni; hogy aztán az állomás vezetője és a szolgálati személyzet nehéz feladatok teljes tudatában nyugodtan, de szakértelemmel vezessék a védekezést, nehogy a késedelem, vagy a fejvesztett ide-oda való kapkodás épp a veszedelem tetőpontján, részben, a vagy teljesen meghiusítsa a sikert.

A kezdet nehézségeinek legyőzése után adjunk helyet annak a boldogító reménynek, hogy mire a jövő esztendőben beáll ismét a zivatarok rétegelt szeszója: a Tokaj-Hegyalja harkészen áll a védelemre!

Városi és községi ügyek.

*** Kiutasítás.** S.-A.-Ujhely, város tanácsa, a rendőrkapitány előterjesztésére, az elmúlt héten tartott ülésében igen üdvös határozatot hozott. Altalánosan tudott dolog, hogy városunkat *Galicziából* halomszámra özönlik el nemcsak zsidók, de más jövevények is. Megesett, hogy — bejelentő hivatal nem lévén — a beözönlőket itt megtelepedtek a nélkül, hogy a közterhekhez csak egy grislivel is hozzá járultak volna. Nehogy az ilyen esetek ismétlődhessenek, egy felmerült konkrét esetről kimondotta a tanács, hogy a rendőrségnek szigorú kötelességévé teszi, miszerint minden idegent igazolásra szólítson fel, a városban való tartózkodásának okát nyomozza ki és arról, vajjon az illető a község megterhelését nélkül fen tudja-e magát tartani: meggyőződést szerezzen. Egyébként az 1886. évi XXII. t.-c. 15. §. és a m. kir. belügyminister 54,091/88. szám alatt kiadott körrendeletének összes rendelkezései szem előtt tartandók. A rendőrkapitánynak ezen az alapon 9 egyén kitiltására vonatkozó rendelkezése a tanács részéről jóváhagyó tudomásul vétetett.

*** Az utazók.** A s.-a.-ujhelyi kereskedelmi társulat már nem egy ízben fordult a polgármesterhez azzal a panaszszal, hogy a várost előző utazók (vulgó: vigécek) a város kereskedőit anyagi tekintetben érzékenyen sújtják; nemcsak azért, mert minták felmutatásával megrendelőket szereznek, hanem azért is, mert a legtöbb esetben kész-árakat bocsátanak azonnal a megrendelő rendelkezésére. A polgármester, meg akarván védeni kereskedőink érdekeit, a tanács mult heti ülésében olyan előterjesztéssel élt, hogy az ilyen kereskedelmi utazóknak az itt tartózkodást csak úgy és annyi időre engedélyezteti, ha ezek az utazók direkt fel vannak szólítva írásban arra, hogy „mértéket vegyenek” és csakis arra az időre engedheti meg, a míg a mértéket az egyenes megrendelőnél felveszi. Az ipartörvénynek erre vonatkozó tág rendelkezései között a kereskedők és iparosok érdekeit, a kik a város köztelherviseléséhez nagyban hozzájárulnak, akként akarja megvédeni, hogy a város, mint erkölcsi testület, a saját hatáskörében tiltsa meg minden, az ő előterjesztésével ellenkező, annak intenciójával meg nem egyező és házulásnak minősíthető eljárást. A tanács ehhez az előterjesztéshez hozzájárult.

*** Tisztújító-közgyűlés.** A Buday Ákos s.-a.-ujhelyi városi pénztáros lemondása folytán üresedésbe jött pénztárosi állás betöltésére a vármegye alispánja a tisztújító közgyűlést a f. év október hó 18. napjának d. e. 9 órájára tűzte ki. E közgyűlésnek feladata a választások megejtése. A közhangulatból ítélve a pénztárosi állásra minden valószínűség szerint *Walkovszky Elek* mostani pt. ellenőr, az ő megválasztása esetén pedig pt. ellenőrré *Arnótfalvy Emil*, takszámoknyelvi könyvelő fog megválasztatni. Ugyanezzel az alkalommal töltik be az egyik végrehajtói állást is.

*** Temető-földek eladása.** A s.-a.-ujhelyi közös temető megvétele és kiépítése szükségessé tette, hogy az u. n. „temető-földek”, melyek a temető-alapjai, eladassanak. Ezek a földek nyilvános árverésen fognak eladatni s az árverés napján a polgármester annak idején a vármegye hivatalos lapjában közzé fogja tenni. Addig is felhívjuk a venni szándékozók figyelmét az örökadás-vételre.

*** A s.-a.-ujhelyi közöstemető** munkálatai már annyira előre haladtak, hogy a hullaház és a temető gondnoki lakás tető alatt van. A jövő hét folyamán eszközlik a planirozást és a hozzájáró utak elkészítését.

*** Szüret.** A S.-A.-Ujhely város tulajdonát képező szőlőtelepen a szüretet bevégezték. Két hektoliternyi mustot szürtek, melyet a polgármester nyilvános árverésen eladott. Hektoliterje 30 ftért kelt el. Ha figyelembe vesszük, hogy ezen szőlőtelep lapályon és homokban van: a vételár mindenesetre kecsgetető reménnyel tölti el a szőlősgazdákat, a kiknek szőlője jobb fekvésű helyeken a hegyen van.

*** Jegyzőválasztás.** Szerencsen a halálozás folytán megüresedett 2 jegyzői állásra a képviselőtestület 4 pályázó közül közakarattal *Sebeczky Győző* okl. jegyzőt választotta meg.

*** Vármegyei bizottsági tagok választása.** A vármegyei választott bizottsági tagok sorában az 1900. évre változás állván be, ezen helynek betöltésére a pótválasztások napja a f. év október hó 16. napjára tűzött ki. S.-A.-Ujhelyben egy tagnak megválasztása válván szükségessé, az a f. évi október hó 16. napján d. e. 9 órakor a városháza tanástermében kezdődő választáson történik. Legtöbb kilátása van a megválasztásra *Schmidt Lajos* rendőrkapitánynak.

Vármegyei Hivatalos Rész.

25508 sz. T. Zemplén vármegye alispánjától.
A 10 fősólzoligabirónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Tudomásvétel és megfelelő közzététel végett tudatom, hogy a cs. és kir. közös külügyminister ur f. évi szeptember hó 22-én 53499. sz. a. kelt értesítése szerint a württembergi kir. belügyminister a Magyar és Horvát-Szlavon országok területeiről származó élő *Heilbronn város köztárgyhídjára* ideiglenesen megengedve volt bevételét f. évi október hó 1-től kezdődőleg megtiltotta.

S.-A.-Ujhely, 1899. október.
Matolai Etele alispán.

25918. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumnak az 1900. évi január hó 1-től kezdve az összes törvényhatósági és községi bevételek és kiadásoknak koronaértékben való megállapítása és a számadásoknak ezen értékben való vezetése tárgyában 102,620/III. sz. a. kiadott körrendeletét további mihez tartás végett másolatban kiadom.

S.-A.-Ujhely 1899. október.
Dókus Gyula, főjegyző.

Másolat.
M. kir. belügyminister 120,620/III. Körrendelet valamennyi vármegye és tvh. város községének. Az 1899. XXXVI. t.-c. 2. §-a értelmében 1900. évi január hó 1-től kezdve az összes törvényhatósági és községi bevételek és kiadások koronaértékben állapítandók meg és a számadások ebben az értékben vezetendők. Ugyanezen t.-c. 3. §-a értelmében, továbbá a törvényhatóságok és községek felügyelete alatt álló, vagy közcélakat szolgáló testületek, alapok, egyesületek, társaságok, szövetkezetek és intézetek könyvei és számadásai koronaértékben vezetendők. Ennél fogva, tekintettel arra, hogy a törvényhatósági és községi (rendezett tanácsú városi) jövő évi a fentebbiek szerint már korona értékben megállapítandó költségvetések tárgyalásának ideje már elérkezett, továbbá, hogy a számadási könyveknek a jövő évre szintén a korona érték szerint elkészítése és benyújtása iránt is előzetesen kell időben kell gondoskodni: felhívom a törvényhatóságot, hogy az ezen irányban szükséges intézkedések megtételét úgy a saját belső és külső igazgatása és háztartása, mint a vármegyébe kebelezett községek (rendezett tanácsú városok) igazgatása és háztartása körében haladéktalanul rendelje el. Budapest, 1899. évi szeptember hó 26-án. A minister helyett: Széll s. k. államtitkár.

25418. 99. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
Tekintetes szerkesztőség!
A körözés foganatosítása végett kiadom.
S.-A.-Ujhely, 1899. évi október hó 7-én.
Alispán távollétében:
Dókus Gyula, főjegyző.

Másolat.
34550/1899. Körözvény. Sempthe községi illetőségű, 1878. évbéli születésű *Zsiska János* törvénytelen távollévő hadköteles a községi puhatoló bizottság jelentése szerint anyjával mint téglágető napszamos tartózkodási helyét gyakran változtatván, jelenlegi tartózkodási helye ismeretlen. Felkértem az összes vármegyei és városi hatóságok, hogy nevezett hatóságuk területén nyomoztatni s eredmény esetén tartózkodási helyét hivatalommal közölni sziveskedjenek. Nyírábrány, 1899. évi szeptember 20-án, olvashatlan aláírás, alispán.

5490/I. 99. sz. A varannai j. fősólzoligabirájától.
Körözés.

Hritzej Ignác, járásombeli mihalkói lakos, mai napon bejelentette hivatalomban, hogy október hó 11-én este 10 óra tájron két darab lova a legelőről elveszett. A lovak leírása: 1) 8 éves gesztenyebarna, kanca, homlokán csillag, alacsony, erős testalkatú, lengyel, hegyi ló. — 2) 5 éves, vörösbarna, homlokán kevés fehér szőrű, kanca, első jobb lába pókos.

Allítólag oláheigányok lopták el, mert az nap délután Mihalkó és Tót-Kajnya községek közt két egyfogatu cigány kocsit láttak.

Felkérem a társhatóságokat ily irányban való nyomozásra s eredmény esetében hivatalom értesítésére.

Varannó, 1899. október 13.
Diószeghy János, szolgabíró.

4165. I/99. sz. A n.-mihályi j. fősólzoligabirájától.
Körözvények.

I.
Szoboszlai János butkai lakos kárára folyó hó 3-án egy 17 hónapos, fekete szőrű, kanca esikő, farka vékony, szürkés szőrű, a butkai rétről nyomtalanul eltűnt.

II.
4184/I. 899.
Hudák Mihály nagy-csebbi lakos kárára folyó hó 9-én éjjel a legelőről 2 drb. pej kanca ló, egyiknek hátulsó jobb lába kesely, nyomtalanul eltűnt. Körözésüket elrendelem azzal, hogy eredmény esetén hozzám jelentés teendő.
N.-Mihály, 1899. okt. 9-én.
Bárczy Gusztáv tb. szolgabíró

2767/I. 99. sz. A szerencsi járás fősólzoligabirájától.
Körözvények.

I.
Szeptember hó utolsó napjaiban Golop községben, egy sárga szőrű mind négy alsó lábára fehér, elején egy fehér foltu, vizsla fogatott el; ezen vizsla Tamás Sándor golopi erdőőr gondozása alatt van, hol is tulajdonosa a kellő igazolás mellett átveheti.

II.
2743/I. 99. sz.
Gergely János és Csomó Mihály mező-zombori lakosoknak f. hó 4-ikére viradóra a mező-zombori legelőről 1—1 lovuk eltűnt; a lovak leírása a következő: 1 drb. pej kanca 140 cm. magas 7 éves hátsó bal combján forradás. 1 drb. pej kanca, 140 cm. magas, 6 éves, homlokán kis csillag. — Körözésüket elrendelem.

III.
2473/I. 99. sz.
Tóth Józsefné Monok-lőrinczkei lakosnak 5 hónapos malaca elszökött. — Körözésüket elrendelem.

Szerencs, 1899. október 10.
Malonyay Tamás, tb. szolgabíró.
857/IV. 99. sz. A s.-a.-ujhelyi járás fősólzoligabirájától.
Körözvények.

I.
Rédey Zoltán bodzás-ujlaki lakosnak folyó hó 8-án egy fehér tarka színű, alacsony angol fajú kuttyája elveszett.
Megtalálójára a bodzás-ujlaki körjegyzőnél jelentkeztek.
861/IV. 99. sz.

II.
Morozsák Mihály ruda-bányászkai lakos jelenté, hogy f. évi október hó 10-én löherésén ismeretlen veres színű, két drb. kanca ló bitangásban találtatott.
Körözésüket elrendeltetik.
S.-A.-Ujhely, 1899. október 13.
Horváth István, szolgabíró.

Nyilt-tér.

KÖZPONTI BORVIZSGÁLATI ÁLLOMÁS
Budaörs (Promontor) Budapest mellett.
Speciális berendezésű laboratórium kizárólag bor izszálatok végzésére.
Tulajdonosok: Spiegel Béla hites törvényszéki vegyész; Deutsch Cornél.
Az elemzések 24 óra alatt végeztenek.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap,	október 15. Terézia.
Hétfőn,	október 16. Gallusz.
Kedden,	október 17. Hedvig.
Szerdán,	október 18. Lukács.
Csütörtökön,	október 19. Alk. Péter.
Pénteken,	október 20. Kaut. János!
Szombaton,	október 11. Orsolya.

A szerkesztő postája.

M. F. urnak — T.-Terebes. Átküldöttük a kiadó-hivatalhoz teljesítés végett.
L. B. urnak — Bpest. A levelbelyeggekkel együtt átküldöttük a kiadóhivatalhoz.
Ujhely új színháza. Köszönjük, közöljük a jövő számban.

Felelős szerkesztő:
Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Tk. 4861/1899. szám.

Hirdetmény.

Hardicsa község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtoklás tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. czikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-ában és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit (is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. cz. 22. §. alapján történt törlek érvénytelenségét kimutatják, e végből törlesei keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1900. évi április hó 15-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1900. évi április hó 15-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása, tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi április hó 15-ik** napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Gálszécsen a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. szeptember hó 25.

Bálint, kir. aljbíró.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

A gróf Hadik-Barkóczy hitbizományi uradalom tulajdonához tartozó és a zemplénmegyei Czábócz község határában fekvő „huscsova“ nevű erdőből 2008 drb. ki- és megjelölt tölgyfának tövön való eladása iránt 14,000 forint becsár mellett **folyó évi november hó 6-án délelőtti 11 órakor** Varannón, az uradalmi erdőhivatal irodájában irásbeli zárt ajánlatok útján nyilvános árverés fog tartatni.

A 2008 darab tölgyfa becslés szerint 1820 m³ müfát és 4040 ürköbméter tűzifát tartalmaz.

Az árverési és egyszersmind szerződési feltételek az uradalmi erdőhivatalnál Varannón megtekinthetők.

Varannón, 1899. évi október hó 12-én.

Strompf Pál,
urad. erdőmester.

A MALÁRTSIK-féle
csász. és kir. kiz. szabadalmazott
Patkányirtó-pogácsa

védjeggyel.

Ide figyeljenek bácsik,
Mit talált fel Maláresik:
Feltalált egy olyan mérget,
Mely kiirtja e rút férget!

Oly jó ez a találmány,
Nincs már Ujhelyben patkány.
Kiirtotta valamennyit
Egereknek millióit.

Ártalmatlan más állatnak,
Kaesa-, liba-, tyuk- s malacznak;
A patkánynak halált okoz,
S csak harmincz krajczár egy doboz.

Ismerik is világszert',
Manapság már e jó szert.
Fogadjuk meg tanácsát,
Rendeljünk hát pogácsát!!

429/1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint a gálszécsi kir. járásbíró 1899. évi Sp. 222/5. számú kiküldő végzésével Söllberger Gottfried részére Maslej András magyar-izségi lakos ellen 297 forint tőkekövetelés jár, végett elrendelt végrehajtás folytán bíróság lefoglalt 431 forintba becsült lovak, tehének, széna, szalma, gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén vagyis Magyar-Iszéken a végrehajtást szenedő lakásán leendő eszközökre határidőül **1899. évi október hó 25-ik** napjának d. u. 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt fentnevezett ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél vagy irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kiüggesztését követő naptól számítatik.
Kelt Gálszécs, 1899. évi október hó 5. napján.

Saárossy Imre.
kir. bírósági végrehajtó.

Tk. 8581/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Jurkó János és neje Rusznák Mária végrehajtást szenedő elleni 67 frt 55 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi k. r. járásbíró) területén lévő Mátyásháza községben fekvő k. r. járásbírói 15. számú tjkvben foglalt I. 40, 54, 68, 82, 96, 110, 124, 138, 152, 166, 180, 194, 206, 220, 234. hr. sz. kül-birtok és közös erdő és legelő illetményből álló jószágtejből B. 18. és B. 22-23. scrszám alatti Jurkó Jánost és nejét Rusznák Máriát illető jutalék 454 forintban; a mátyásházai 234. sz. tjkvben foglalt + 497. hr. sz. jószágtejből B. 1. és B. 5-6. sorszám alatti Jurkó János és neje Rusznák Mária végrehajtást szenedő, továbbá Rusznák Anna férj. Timkó Jánosné és Hórcsik Andrásné szül. Jurkó Erzsébet tulajdonostársak nevére írott és az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó t. cz. 156. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó 60 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi október hó 24-ik** napján délelőtti 10 órakor Mátyásházán a községi bíróság házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 45 forint 40 krt és 6 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 9. napján.

Ruby,
kir. törvényszéki albiró.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város polgármesterétől.

6621/99. I. sz.

Hirdetmény.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város képviselőtestületi közgyűlése elhatározta, hogy a város tulajdonát képező Kopaszán, Sátoron, Vár-és Magashegyen, továbbá a Fekete és Bányi hegyen fekvő kopárterületeket, a melyek a szőlőtelepítésre alkalmasak, egyesek részére kizárólag szőlőterületül elad.

Felhívtnak tehát mindazok, a kik ilyen kopár területet szőlőmivelés, illetve betelepítés alá venni szándékoznak, hogy ebbeli szándékukat a város főjegyzőjénél **f. év november hó 15-ig** annál is inkább jelentsék be, mert a később jelentkezők igényei figyelembe vétetni nem fognak.

S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi október hó 12.

Székely Elek, polgármester.

Gönczi hordók
nagybani eladása!

Van szerencsém az érdekeltek b. tudomására hozni, hogy helyszűke miatt 4000 darabon felül műhelyemben készült kitünő minőségű

gönczi hordót

a napi áron alul kényszerítve vagyok eladni. — Miért is felkérem az érdekelteket, hogy ezen alkalmas vételt el ne mulasszák.

Tisztelettel:

Niezsner Ferencz,
hordógyáros
Sárospatakon.

Árverési hirdetmény.

A leleszi körjegyzőséghez tartozó Lelesz, Lelesz-Polyán, Szolnoeska és Kaponya községek tulajdonát képező határaitra vonatkozólag a vadászati jog folyó évi október hó 22-től számított 6 egymásután következő évre községenként külön-külön bérbe adandó lévén, ennek bérbeadási határidőül **folyó évi október hó 22-én** délutáni 3 órája Lelesz község házához illetve körjegyzői irodába kitűzetik.

Mely helyre és időre az árverelni szándékozókát oly hozzáadással hívom meg, hogy az árverési feltételek Leleszen hivatalos helyiségemben az érdeklődők által minden nap délelőtti 8-11 óra között megtekinthetők.

Leleszen, 1899. október hó 8-án.

Loy János,
körjegyző s megbízott

Tk. 4854/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár és csatlakozott társai végrehajtónak Farkas Vilmos végrehajtást szenedő elleni 29 frt 1 kr., 16 frt, 90 frt, 204 frt tőkekövetelés és törvényes járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíró) területén lévő Tállya községben fekvő a tályai 1854. számú tjkvben A. + 1 sor (543-544.) hr. sz. a. foglalt 203. ö. i. sz. ház, udvar és kertre az árverést 440 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi november hó 2-ik** napján d. e. 10 órakor Tállya község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 40 forint 40 krajczárt, készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 3. napján.

Zaffiry, kir. járásbíró.

HIRDETMÉNY.

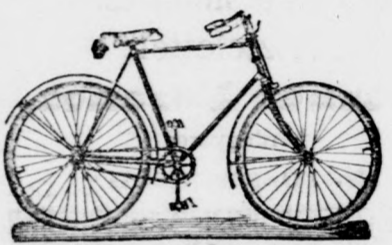
Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztály-sorsjáték (V. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

Magyar kir. szabadalmazott Osztálysorsjáték sorsolási Terve.
100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény.
Ötödik Sorsjáték.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1899. november 16. és 17.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1899. december 13. és 14.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1900. január 9., 10. és 11.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1900. március 14-től április 10. ig.																																														
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy Millió)																																														
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	<table border="1"> <tr><td>1 jut. kor.</td><td>600000</td><td>600000</td></tr> <tr><td>1 nyer.</td><td>400000</td><td>400000</td></tr> <tr><td>1 á</td><td>200000</td><td>200000</td></tr> <tr><td>1</td><td>100000</td><td>100000</td></tr> <tr><td>1</td><td>60000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>1</td><td>40000</td><td>40000</td></tr> <tr><td>2</td><td>30000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>3</td><td>20000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>20</td><td>10000</td><td>200000</td></tr> <tr><td>50</td><td>5000</td><td>250000</td></tr> <tr><td>400</td><td>2000</td><td>800000</td></tr> <tr><td>720</td><td>1000</td><td>720000</td></tr> <tr><td>1000</td><td>500</td><td>500000</td></tr> <tr><td>27800</td><td>200</td><td>5560000</td></tr> <tr><td colspan="2">30,000 nyer. és jut.</td><td>Kor. 9.550,000</td></tr> </table>		1 jut. kor.	600000	600000	1 nyer.	400000	400000	1 á	200000	200000	1	100000	100000	1	60000	60000	1	40000	40000	2	30000	60000	3	20000	60000	20	10000	200000	50	5000	250000	400	2000	800000	720	1000	720000	1000	500	500000	27800	200	5560000	30,000 nyer. és jut.		Kor. 9.550,000
1 jut. kor.	600000	600000																																																		
1 nyer.	400000	400000																																																		
1 á	200000	200000																																																		
1	100000	100000																																																		
1	60000	60000																																																		
1	40000	40000																																																		
2	30000	60000																																																		
3	20000	60000																																																		
20	10000	200000																																																		
50	5000	250000																																																		
400	2000	800000																																																		
720	1000	720000																																																		
1000	500	500000																																																		
27800	200	5560000																																																		
30,000 nyer. és jut.		Kor. 9.550,000																																																		
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000																																															
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000																																															
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000																																															
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000																																															
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000																																															
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000																																															
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000																																															
50 á 100	5000	60 á 300	18000	70 á 500	35000																																															
2900 á 40	116000	3900 á 80	312000	4900 á 130	637000																																															
3000 nyer.	Kor. 240000	4000 nyer.	Kor. 477000	5000 nyer.	Kor. 898000																																															
Negyedik osztály. Betét 40 korona. Huzás: 1900. január hó 31. és február 1-én.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1900. február hó 21. és 22-én.																																																		
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona																																																	
1 á	90000	1 á	100000																																																	
1 á	30000	1 á	30000																																																	
1 á	20000	1 á	20000																																																	
1 á	15000	1 á	15000																																																	
3 á 10000	30000	3 á 10000	30000																																																	
5 á 5000	25000	5 á 5000	25000																																																	
8 á 2000	16000	8 á 2000	16000																																																	
10 á 1000	10000	10 á 1000	10000																																																	
70 á 500	35000	70 á 500	35000																																																	
3900 á 170	663000	3900 á 200	780000																																																	
4000 nyer.	Kor. 934000	4000 nyer.	Kor. 1061000																																																	

Az I. osztály huzása 1899. évi november 16. és 17-én lesz. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. — Sorsjegyek a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték valamennyi elárusítónál kaphatók.
 Budapest, 1899. évi október hó 15-én.

Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Igazgatósága
 Lónyay. Hazay.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyummi és légtömítők.

Mindennemű **vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk** dusan felszerelt raktára.

Oliva, repeze, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asfalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket s lokomobilokat**, egy használt hibátlan **kazánt**.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

„Szent István“

czukrozott hashajtó labdacok.

Ezen labdacok, menten mindennemű ásványi s vegyi anyagoktól, tisztán növényi részek pora s kivonataiból készítvék s teljesen ártalmatlanok. — A „Szent István“ labdacok csikarás nélküli, biztos hatású hashajtó szert képeznek s a kényelmes bevehetés czéljából rózsaszínű czukorkéreggel vannak bevonva. Kiváló gyógyhatással bírnak étvágytalanság, székrekedés, aranyér, alhasi fájdalom s puffadás, felbőfögés, elromlott gyomortól eredő fejfájás, életundor, keserű szájíz s általában mindennemű gyomorhajnál vagy ettől eredő betegségeknek.

A „Szent István“ labdacok éveken át romlatlanul eláll s miután czukrozva van, könnyen bevehető. Legnagyobb előnye más hashajtó szerek között, hogy nem csinál gyomorcsikarást, 5-6 óra múlva áll be hatása.

Olcsósága pedig, jósága mellett vetekedik bármely más hasonló készítménnyel.

Egy doboz „Szent-István“ hashajtó labdacok ára 15 kr.

A labdacok palaczk alakú fadobozokban kerülnek forgalomba és a készítő pecsétjével vannak lezárva.

Készítő hely s főraktár:

MIHALOVITS I. gyógyszerháza
 a „Kigyó“-hoz
 Debreczen, Főter, a városházzal szemben.
 Budapest Török József gyógyszerháza.
 S.-A.-Ujhelyben:
Vidder Gyula gyógyszerháza.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely. Korona u.

Árverési hirdetmény.

Alulírott csódtömegmondnok ezennel közhírré teszi, hogy a Grósz Vilmos csódtömege ellen 1899. évi január 31-én befejezett csódteltárban felvett és 6174 frt 80 kr-ra becsült gazdasági gépek és háziutorokból álló ingóságok folyó évi október hó 19. és következő napjain (d. e. 9 órától kezdve) készpénz fizetés mellett el fognak árvereztetni.

S.-A.-Ujhely, 1899. október 6.

Dr. Szirmay István,
ügyvéd, csódtömegmondnok.

Vegytisztta, természetes

FOLYÉKONY Szénsav CO₂

Dr. Raydt szénsavipar részv.-társaság gyártmánya. Gyártelepek: Eyach, Stuttgart, Berlin, München, Zürich, Bécs.

Könnnyű 10 és 20 kg-mos acél tartályokban. Veztérképviselet és állandó nagy raktár Magyarországon és keleti tartományok részére:

Darvas József

Budapest, Gyár-utca 31.
 Telefon II—80. Telefon II—80.
 Vizsonteladók egyes megyékre kerestetnek.

Faeladási hirdetmény.

S.-A.-Ujhely r. t. város tulajdonát képező erdő „A“ üzemosztályában üzempterileg előirt és kihasználás alá kijelölt 1900. évi vágásterületén 25,5 katasztrális holdon álló tölgyfa tömeg a **f. év október hó 25. napjának** délelőtti 11 órájkor a városháza kis tanácstermében megtartandó írásbeli zárt ajánlatokkal is egybekötött nyilvános árverésen eladatni fog.

Eladás alá kerül 15,808 drb. átlag 16 m. tiszta törzsmagassággal és 26 cm. átlagos közép-átmérővel bíró tölgyfa mintegy 6323 tm. köbtartalommal, melyből 5375 m. műfára és 948 m. tűzifára becsültetett.

Kikiáltási ár 11055 frt 60 kr, melynek 10%-a azaz 1105 frt 56 kr. az árverés megkezdése előtt árverezni szándékozók által bányapénzül teendő le. Utóajánlatok el nem fogadhatók.

Megjegyeztetik, hogy az írásbeli ajánlatok felbontását a szóbeli árverés megelőzi és hogy ezen alkalommal a fatömeg a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Tájékoztató megemlítem, hogy a vágás terület a városi vasút állomástól ca 3 kilométernyire fekszik, ahová elég jó karban lévő út vezet.

A részletes árverési feltételek betekintheők a hivatalos órák alatt a főjegyzőnél és a s.-a.-ujhelyi m. kir. erdőgazdálkodás hivatalos helyiségében.

S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi október 12-én.
Székely Elek,
polgármester.

ROLLNY ADOLF

MŰ- ES BUTOR-ASZTALOS
S.-A.-UJHELY, Kazinczy-utca 648. szám.

Készít és javít mindennemű **templom-berendezéseket**, u. m. **oltárok**at, **szószékeket** stb. mindennemű **múasztalos** munkákat, **francia boule**, **china**, **rokoko** és **empír stílus**ben, mindennemű **műtárgyakat** és azok **aranyozását**; továbbá: **esztergályos** és **múfaragó** munkákat. Vállalkozik mindennemű antik és modern műtárgyak ujjáalakítására kifogástalan szakavatottsággal és azok előállítására a legjutányosabb árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnökétől.

89. szám.
e. 1899.

Meghívás.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulatnak **1899. évi október hó 24-én** reggeli 9^{1/2} órakor Király-Helmeczen a társulat nagy termében tartandó

közgyűlésre.

Tanácskozás tárgyai:

1. Emlébeszéd néhai Bátor Vécsey Sándor választmányi tag felett s elnöki előterjesztés a társulat ügyeiről általában.
2. Igazgató főmérnöki jelentés a társulat műszaki és pénzügyeiről.
3. Számvizsgáló bizottsági jelentés az 1897. évi pénztári számadások megvizsgálásáról s ezzel kapcsolatban választmányi javaslat a felmentvény megadása tárgyában; egyidejűleg az 1898. évi számadásoknak vizsgálatra való kiadása iránti intézkedés.
4. 85.643/899. földm. miniszteri rendelet a gátvédelmi szabályzat jóváhagyása, az alapszabályok átdolgozása s a szolgálati szabályzat bemutatása tárgyában.
5. Szolgálati szabályzat megállapítása.
6. Az 1900-ik évre szóló költségelirányzat megállapítása.
7. Egyesített hátrélékek rendezésére vonatkozó jelentés.

Perbenyik, 1899. október 7-én.

Hazafias üdvözléssel

Gróf Mailáth József,
társulati elnök.

Elismert legjobb mosószer

LESSIVE PHÉNIX

J. Picot szabadalma, Páris.

55 éremmel kitüntetve.

Fehérnemű mosásra
egymagában

szappan nélkül,

szóda, hamu és
chlór nélkül!

Lessive Phénix

nindent legjobban mos!

!! Kezesség!!

Gyárak:

Páris,
Bordeaux,
Montreal
(Canada),
Chateleineau
(Belgium),
Szt.-Pétervár,
Köln-Ehrenfeld,
Vác.

Chlór és kén
nélkül!

S.-A.-Ujhelyben kapható:

NAGY FERENCZ fűszerkereskedésében.

Lessive Phénix

kapható Magyarország minden fűszerkereskedésében és droguistájánál. — Csomagokban fenti rajz szerint árusítatik.

Gyár: Osztrák-Magyar Monarchia részére: Vác.

Alírási felhívás.

Alulírottak „**S.-A.-Ujhelyi kölcsönös önszegélyző hitel-szövetkezet**” címmel a keresk. törvény szellemében egy korlátolt felelősségű szövetkezetet alakítanak.

A szövetkezet célja a belépő tagok takarékosági hajlamának előmozdítása és a megtakarított tőkének ezek között kölcsönképen való elhelyezése által a tagok hitelképességének s ezzel gondolkodásuknak fejlesztése.

Szövetkezeti tagul minden feddhetlen jellemű egyén kor- és nemkülönbség nélkül jelentkezhet, ki magát egy-egy jegyzett törzsbetét után a szövetkezet megalakításától számított 5 éven át a szövetkezet pénztárába hetenkint egy korona befizetésre kötelezi.

Egy és ugyanazon tag több törzsbetétet jegyezhet. Minden jegyzett törzsbetét után a jegyzés alkalmával 1 korona beíratási díj fizetendő egyszer s mindenkorra, mely beíratási díj, ha a szövetkezet meg nem alakulna, a tagoknak visszafizetendő lesz.

Ha valamely tag a szövetkezet megalakulása után a közgyűlés által megállapítandó alapszabály módoszatok szerint befizetéseit meg nem kezdené, az aláíráskor befizetett díjak a szövetkezet javára esnek és vissza nem követelhetők.

Mihelyt aláírás útján legalább 200 törzsbetét jegyeztetett, alulírottak tartoznak a szövetkezet megalakítása céljából alakuló közgyűlést összehívni.

Az alakuló közgyűlés jelen felhívás kibocsátásától számított 45 nap alatt feltétlenül egybehívandó, ellenesetben az eszközölt aláírások érvényüket veszítik.

Jelen aláírási felhívást kibocsájtók a szövetkezet megalakulásáig minden a szövetkezetet illető ténykedésükért szavatolnak.

Aláírások az alulírottaknál, az ált. ipartestület és az iparosok önképző egyletének helyiségében s a helybeli lapok kiadóhivatalaiban teljesíthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. október hó 11-én.

Csuka Ödön, ügyvéd.	Meczner Gyula földbirtokos.	Dr. Waldmann Adolf orvos.
Dr. Rosenberg B. orvos.	Kádár Gyula gyógyszerész.	Hericz Sándor iparos.
Dr. Erényi Manó ügyvéd.	Grosse Ödön szőlőbirtokos.	Widder Gyula gyógyszerész.

Valódi Karlsbadi cipőraktár.

Halász Hermann

ezelőtt

Özv. Rózsássy Lajosné

S.-A.-Ujhely, főtér Vadászkürt épületébe.

Ajánlja

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek-czipők különlegességeit.

Nagy választék kitünő bőr és

valódi Halina csizmákban.

Egyedüli raktár urak számára a legelegánsabb és legczélszerűbb viseletű Triumph (Diadal) és Viktória czipőkben.

Valódi Karlsbadi cipőraktár.

A Hamburgi katonaszolgálati-, kiházasítási- és korbiztosítási társulat.

Magyarországi vezérképviselő: A vezérképviselőség bankja:
Gróf Széchenyi Emil Magyar általános hitelbank.
BUDAPESTEN.

Olcso táblázatok. Kedvező fizetési feltételek.

Ung-, Zemplén- és Beregmegyei

főügynöksége:

Ungvárt, Sastér, Winkler-féle ház.

Nevezett megyék összes városaiban helyi ügynököket illetve utazó ügynököket korlátlan működő körrel a képzelhető legelőnyösebb feltételek mellett felállít, az üzletszerzésben járattanokat betanít és mindenféle bő felvilágosításokkal készséggel szolgál

az ungvári főügynökség.

Szálloda és vendéglő Debreczen városához.

Több év óta fennálló, jóhírnevű vendéglőmet a fokozódó forgalomnak megfelelően megnagyobbítani óhajtván, mélyen tisztelt vendégeim kényelmére, **Debreczenben, Piacz-utca 29. szám alatt**

SZÁLLODÁT

rendeztem be s azt kellően felszerelve a forgalomnak átadtam. A szálloda a város központján, a városházzal szemben áll s így az utazó közönség itt találja meg legkönnyebben az érintkezési pontokat.

Jó magyaros konyhám legízletesebb ételeket szolgáltatja; pinczémben pedig a legtisztább borokat tartom. Az ellátás tehát igen jó, az árak mérsékelték. Azonkívül a figyelmes kiszolgálásra is nagy gondot fordítok.

Ennélfogva kérem, szíveskedjék szállodámat és vendéglőmet nagybecsű látogatásával minél gyakrabban megtisztelni s én a magam részéről mindent el fogok követni arra nézve, hogy t. vendégeimet minden tekintetben kielégíthessem.

NÉMETH ANDRÁS,
szálloda- és étterem-tulajdonos.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű

**Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,**

Henze-féle főzőket,

Czefre-előkeverő-kadákat,

továbbá mindennemű

**gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat**

legszigoribb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje

KASSÁN.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyötrő bajuktól és kellemetlen betegségüket alaposan meg akarják gyógyítani használjanak kizárólagosan

SANTAL EGGER-t

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít, mindkét nemnél a régi csőfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr. bérmentve.

ÓVÁS! Tudományosan elismert tény, hogy a Santal hatása ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább de értéktelen idegen hangzású készítményektől.

Fő- és szétküldési raktár:

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. kerület,
Váci-körút 17 szám.

Egy millió koronát

is lehet **Osztálysorsjegyen** nyerni. Huzás már folyó év **november 16—17-én.** — Egy $\frac{1}{1}$ sorsjegy ára 6 frt, $\frac{1}{2}$ 3 frt, $\frac{1}{4}$ 1 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ 75 kr. Árusítja:

Lőw Mihály S.-A.-Ujhelyben,

hol már **60,000** és számos melléknyeremény találtatott, azonkívül **2** frtos államsorsjegyek, huzás december 30-án és **50** krajczáros jótékonycélu sorsjegyek, első huzása január 4-én.

Postai megbízások pontosan eszközöltetnek.

457/1899. szám.

Felső-bodrogi vízszabályozó társulat.

Meghívó

a felső-bodrogi vízszabályozó társulat által folyó évi október hó 30. napján délután 2 órakor Töke-Terebesen a társulat saját hivatalos helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre.

Tárgyai:

1. Az igazgató-választmány évi jelentésének tárgyalása.
2. Mult 1898. évi társulati számadást megvizsgált bizottság jelentése, melyből folyólag a társ. igazgató-mérnök és pénztárnoknak a felmentvény megadása.
3. Az 1899. évi számadást megvizsgálendő 3 tagú számvizsgáló bizottság választása.
4. Az 1900. évi költségelirányzat megállapítása.
5. A nagymélt. m. kir. fölmívelésügyi miniszter ur 1898. évi 79,562/V—2. 98. számú a szakaszmérnöki és egy gátfelügyelői állást illető magas leiratának tárgyalása.
6. Igazgató-választmány javaslata Zékány József kucsini ártéri birtokos partbiztosítási kérvénye tárgyában.
7. Igazgató-választmány előterjesztése a társ. székház építésének több költsége iránt és a felülvizsgálati jegyzőkönyv bemutatása.
8. A tiszavölgyi társulat közgyűlésére két tag kiküldetése.
9. A nyugdíjintézeti közgyűlésre egy tag kiküldetése.
10. A társulati nyugdíj választmány 3 tagjának 3 évre való megválasztása.
11. Bárczy Lajos vízmesternek gátfelügyelővé való megválasztásának tudomás vétele és az ezen állással járó nyugdíj-alap és hozzájárulási költség megállapítása.
12. Jelentés a betonfal tovább építése tárgyában.
13. Az 1898—1899. évi alapbefektetések pótliliquidatiojának elrendelése és ahhoz két tagnak kiküldése.
14. Igazgató-választmányi előterjesztés a hivatalos havi bérének 12 frtról 14 frtra való emelése iránt.
15. Netalán még beérkezendő kérvények és esetleges indítványok.

Töke-Terebes, 1899. évi október hó 10-én.

Gróf Andrássy Géza,
társulati alelnök.

Csakis

a

Hazai

part

pártoljuk.

FUCHS és SCHLICHTER,
Budapest, VI. Jász-utca 7.